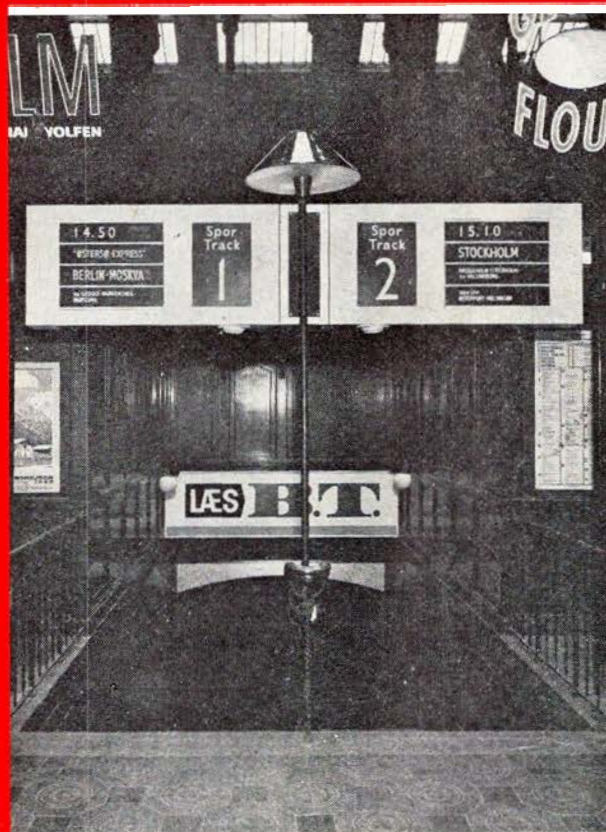

Jernbane-Bladet

teleindikatorer

solari & c/udine spa

Aktieselskabet

Dansk Normal-tid

(01) 12 21 50

tog	fra	kl	forsinkelse ca	spor
"ØSTERSØ-EXPRESS"	BERLIN OSTBF	12.05		2
"WIKING"	HAMBURG	12.30		5
"HOLLAND-SKANDINAVIEN-EXPRESS"	HOEK VAN HOLLAND/ AMSTERDAM	13.42	15 min	9
"ITALIA-EXPRESS"	MILANO/ROMA	14.05		1
"NORD-EXPRESS"	PARIS/OOSTENDE	14.52		4
"MÜNCHEN-EXPRESS"	MÜNCHEN/WIEN	16.35	5 min	8
"HISPANIA-EXPRESS"	PORT BOU	18.04		3
"WIKING"	HELSINGØR/STOCKHOLM	20.14		7
"SKANDIAPILEN"	GÖTEBORG/OSLO	23.07		2
EKSPRESTOG	RUNGSTED KYST	23.38	5 min	4

30. ÅRGANG

3

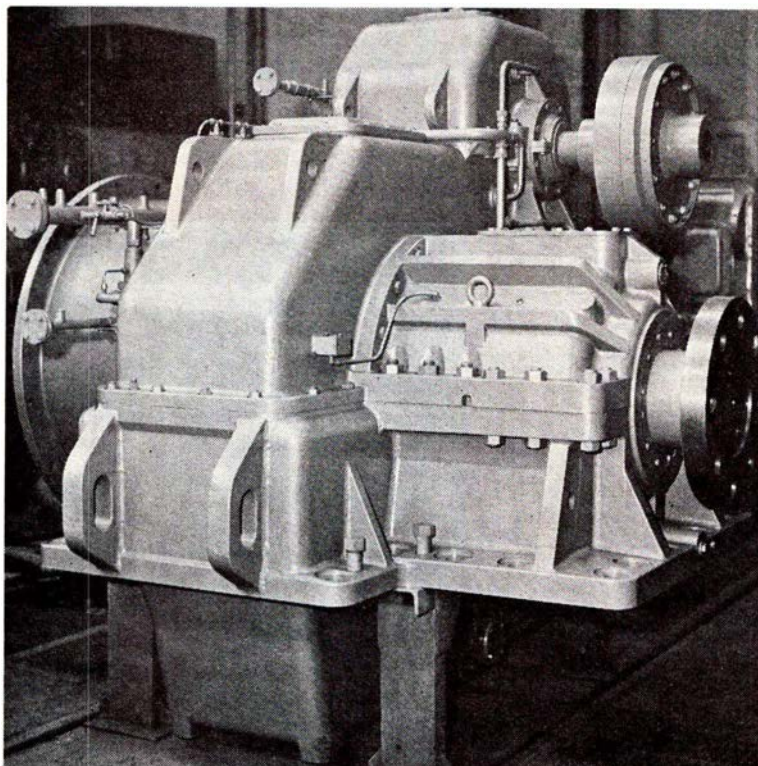
MARTS 1973

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

RENK

- et verdensnavn i marinegear

M/F ROMSØ
er udstyret med 2 stk.
RENK-marinegear type AS 80

ZAHNRÄDERFABRIK RENK AKTIENGESELLSCHAFT . AUGSBURG
UNIVERSAL TECHNICAL COMPANY Inc. Kobbelvænge 2 . 6000 Kolding . Telf. (05) 52 84 00 . Telex 51318

Lønkonto

Med lønkonto slipper De for at
stå i kø for at hente pengene,
som også altid er disponible uanset
sygdom eller ferie.

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Jernbane-Bladet

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:

H. E. Rybro (ansvarshavende)
Valby Langgade 223, 1. tv.
2500 Valby
Telefon (01) 30 87 71

Trafikassistent Tom Lauritsen
Søvænget 26 . Maribo

Abonnement

18,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på postgiro 6 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af

Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

MARTS 1973

Dette nummer indeholder:

Kollektiv trafik	5
Månedens foto	7
Månedens emner	7
Sagt og skrevet	11
Svensk kvalitet på jernbanehjul	13
Fra forretningsverdenen	14
Europas største bilfærge	16
Mere om banen på Saltholm	17
I få linier	19
Februar dagbogen	20
Erindres det	21
Privatbanenyt	21
Udenlandske baner	23
Fra klubberne	23
Fotohobby	23
Personalia	27
Dødsfald	27
Boghjørnet	27
Marts-journalen	30

I næste nummer:
Den Transibiriske Jernbane

Fest ombord!

Om bord på en af DE STORE BÅDE kan De få Deres egen festsalon og arrangere Deres eget private party med alt, hvad De ønsker af mad og drikke til ØRESUNDSPRISER. Medens baden sejler mellem København og Malmö, kan De holde en dejlig fest og fejre, hvad der fejres bør i smukke, smagfulde omgivelser med det blinkende Øresund som ramme omkring festen. Tænk over det - til konfirmation, bryllup, fødselsdag - simpelthen alt - utraditionelt.
Drej (01) 147770

DE STORE BÅDE

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter
Piber og lightere m. m.
Dag- og ugeblade
Bøger og papirvarer
Film og solbriller
Damestrømper og sæbe m. m.

TIL KONFIRMATIONERNE

anbefales kioskerens store udvalg i
telegrammer fra de førende kunstforlag

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet i Danmark

Aktieselskab

SIEMENS

Bedre kontakt med Siemens

Kollektiv trafik

Marts causeri

Når man puster en ballon op, vokser den og bliver større, indtil man når et vist punkt, så revner den med et brag. Spænder man en bue for hårdt, brister den.

Analoge forhold er der tale om, når man ser på menneskenes indstilling til mange ting. En tid er der ingen, der tager tingene så højtideligt, men pludselig får man øjnene op for situationen, og sagen tager en drejning.

Dette er f. eks. tilfældet med forureningsproblemerne. I hele menneskehedens historie har dette ikke været noget problem. Ganske vist er hygiejnen gradvis blevet forbedret, men kun langsomt.

Nutidens tekniske udvikling har på grund af tempoet fremmet forureningen i uhyggelig grad. Men ingen har før for ganske nylig øjnet dette som et virkeligt samfundsproblem, der truer med at tage livet af os allesammen. Men nu er det til gengæld også sket, nu er ballonen revnet, buen bristet. Fra at være en overset faktor er forureningsproblemer nu blevet årsag til et hysteri uden lige.

Dette kan kun være til jernbanens fordel. Ingen trafikmidler er mindre forurenende end jernbanen, som med den store kapacitet kan transportere enorme mængder ved en lille indsats af råstoffer. Især vil det for den kollektive trafik i storbyerne være grund til at skabe en renæssance for skinnebåren trafik.

I vort eget lille land gælder det i første række den københavnske nærtrafik, hvor mærkbare resultater af forureningskampagner allerede er indtrådt. Restriktioner i adgangen for den private biltrafik til den indre by og den naturlige mangel på parkeringsmuligheder får flere og flere til at indse, at bilen er en hemsko at slæbe rundt på.

Man må så håbe på, at de ansvarlige myndigheder forstår at udnytte de muligheder, der foreligger for at flytte endnu mere bolig/arbejdsstedtrafik over på de kollektive trafikmidler. Det gennem lang tid omdiskuterede københavnske trafikskab bør snarest etableres og ikke, som det er tilfældet, ende i lange og endeløse diskussioner om bagateller med hensyn til magtfordeling i ledelsesorganerne. En snarlig løsning synes dog at være nært forestående.

Forbedring af komforten i vore nye S-tog er et af de midler, man heldigvis har arbejdet på, og gode resultater foreligger. En forholdsvis veltilrettelagt køreplan med god frekvens, der ikke på grund af manglende bevillinger til tekniske forbedringer i øjeblikket kan øges, skaber et godt grundlag i arbejdet med at hverve kunder til togene. Desværre har den sidste tids mange tekniske forstyrrelser i driften, som også må tilskrives manglende muligheder for i tilstrækkeligt omfang at modernisere efter behov, givet mange kunder det indtryk, at jernbanen er et ustabil

trafikmiddel, et indtryk, der absolut ikke er gavnligt.

Efterhånden er det område, der med rette kan betegnes som Københavns Nærtrafikområde, blevet udvidet betydeligt. Hele Nordsjælland, Sydsjælland indtil Næstved og Slagelse samt Vestsjælland indtil Holbæk trafikeres daglig af mange mennesker, der søger deres arbejde i hovedstaden. Trafikministeren har derfor også, for at fremme kollektivtrafikken i disse områder, fået gennemført en lovgivning om forlængelse af eksisterende S-baner fra Vallensbæk mod Køge, i første omgang Hundige. En lov om forlængelse fra Tåstrup mod Roskilde er under forberedelse og det samme gælder en lov om forlængelse fra Ballerup mod Frederikssund. Hareskovbanens elektrificering er allerede under fuldførelse, mens problemerne med skal-skal ikke bygge tunnelbane gøres til genstand for lange og omkostningskrævende politiske diskussioner.

Den noget hasarderede beslutning om elektrificering af Nordbanen til Hillerød blev ikke fulgt op af yderligere elektrificeringer i Nordsjælland. Derimod forberedes til iværksættelse ved sommerkøreplanen d. 3. juni en kraftig forbedring af Kystbanens trafikering. Nyt materiel med styrevognstog og dermed stor trafikintensitet gør det muligt at indføre faste minutafgange med 15-minutters drift på linien indtil Nivå og halvtimes drift på resten af strækningen. Nye

forøg sikkerheden
om bord...

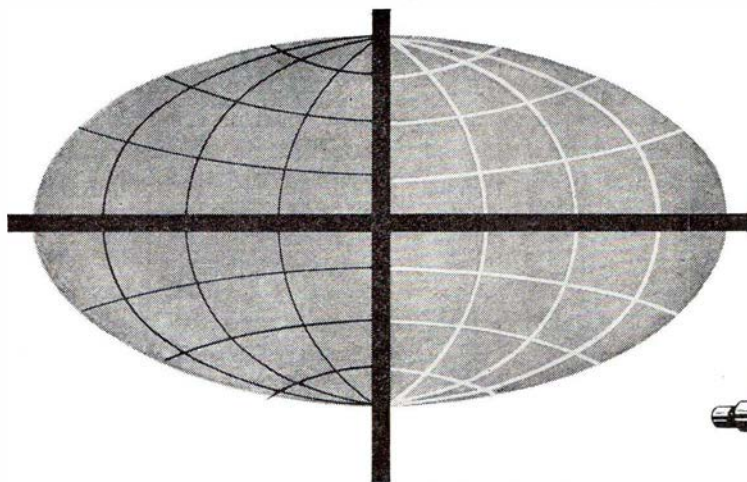
M/F »ROMSØ«
er udstyret med
RAYTHEON radaranlæg
NANGAHYDE betræksmateriale
STRØMMEN for- og agterstævn
akselbærer
for- og agterror
samt rorstammer

AAGE HEMPEL

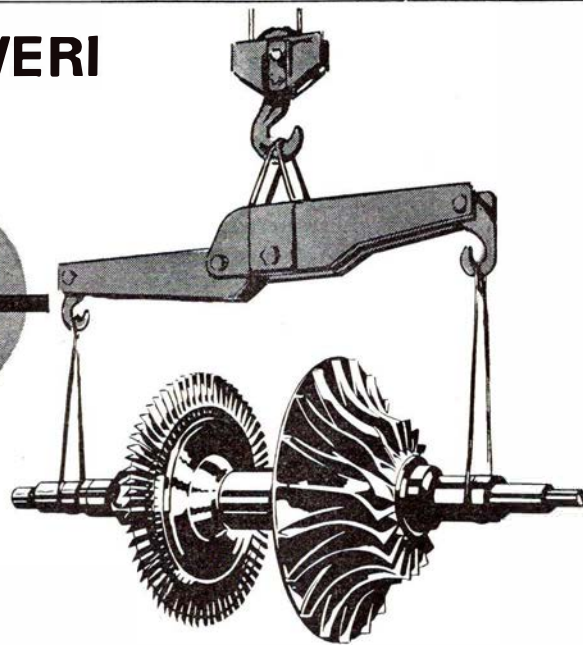
SKIBSUDSTYR

Havnegade 39 – 1058 København K – Tlf. 12 67 67

BROWN BOVERI

**MARINE
MATERIEL**

BBC
BROWN BOVERI

I M/F ROMSØ er monteret:
BBC-Turboladere
NEBB-Skibsgeneratorer
NEBB-Akselgeneratorer
NEBB-Bovpropellermotor

A/S NORDISK BROWN BOVERI v. Farimagsgade 7. 1606 Kbh. v. (01) 15 62 10

sikringsanlæg er taget i brug, således at kapaciteten er ganske enorm, hvilket også er nødvendigt, da der mellem København og Nivå vil være ca. 220 tog i døgnet, mens der nord derfor vil være ca. 140. Senere er det meningen, når mere nyt materiel er leveret, at lave tilsvarende moderniseret trafik på »Lille-Nord«, strækningen Snekkersten-Hillerød.

De mange foranstaltninger, der således sættes i gang for at styrke kollektivtrafikken, mangler desværre ofte en samlet trafikpolitisk styring. Kommunalpolitisk snæversyn er tit årsag til, at en foranstaltning indenfor egen grænse giver sig udslag i dårligere forhold i nabokommunen. Også derfor gælder det snarest om at få skabt det samlede trafikselskab, så et samlet overblik med følgende dispositioner kan opnås.

Der er derfor ingen tvivl om, at et godt og effektivt kollektivt trafiknet vil være til gavn for ikke alene landets økonomi, men også for en formindskelse af forureningsfaren. Og så er der naturligvis, hvad der vel nok er den stærkeste faktor, den forbedring af trafiksikkerheden, som man opnår.

Vore nabolande har for længst løst problemerne – skal vi så ikke også vise, at vi kan?

-tl.

København

GRUSBÄKKENS AUTOGUMMI

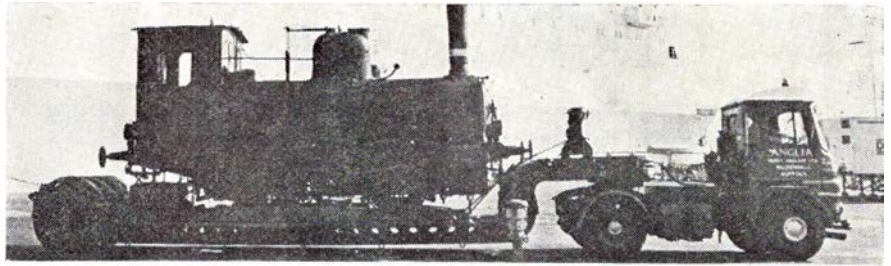
F. B. Staberg

Grusbakken 9 – 2820 Gentofte

Telefon 88 42 10

10 procent på alle anerkendte mærker

Månedens foto

Hs 385 pr. blokvogn i Esbjerg for at blive sejlet til England.

Et hold engelske jernbaneentusiaster besøgte i efteråret Danmark for at se, hvad vi endnu havde tilbage af damploko. De benyttede lejligheden til at

købe udrangerede Hs 385, der blev sejlet til England med DFDS, og har nu hjemsted i Leeds.

Månedens emner ...

Komfort i de nye nærtrafiktog

Dagbladet »Politiken« mener at have fundet ud af, at sæderne i de nye nærtrafikvogne til Kystbanen, litra Bn og Bns, ikke er særlig publikumsvenlige. Man hævder, at det er generende med kun et armlæn pr. sæde, og at man hellere burde have undladt armlæn fremfor kun et.

Nu kan man selvfølgelig altid finde noget at kritisere, hvis man er ude på det. DSB har ofret meget på at finde det bedste til publikum, bl. a. har man på Østerport station stillet en hel vogn til rådighed for eksperimenter og har søgt sagkyndig lægebistand, før den endelige udformning blev fundet. Men menneskenes ønsker er forskellige, derfor vil der, uanset hvorledes man laver det, blive nogle utilfredse.

Selv om det til tider vil være rart at kunne støtte begge arme under den i forvejen bekvemme jernbanetransport, må man ikke overse, at sæderne skal

være hurtige og nemme at komme ned i og op af. Der må derfor ikke være for lidt plads, og det vil netop være tilfældet, hvis man anbringer et armlæn midt mellem de to pladser, der er i hver side af midtergangen. Der er derfor absolut ingen grund til at kritisere den nuværende udformning.

En ting, man til gengæld af og til savner, er et lille bord af samme praktiske type, som findes i vore moderne B-vogne. Der mangler i øjeblikket et sted, man kan lægge sine små rejsefor nødenheder fra sig på. Selv om vogne-

STENVAD kager

— det store navn i SMÅ kager

Hovedbanegårdens restauranter København

TELEFON (01) 14 12 32

Preben H. Madsen

MORGENRIGTIG BUFFET

HURTIGE RETTER

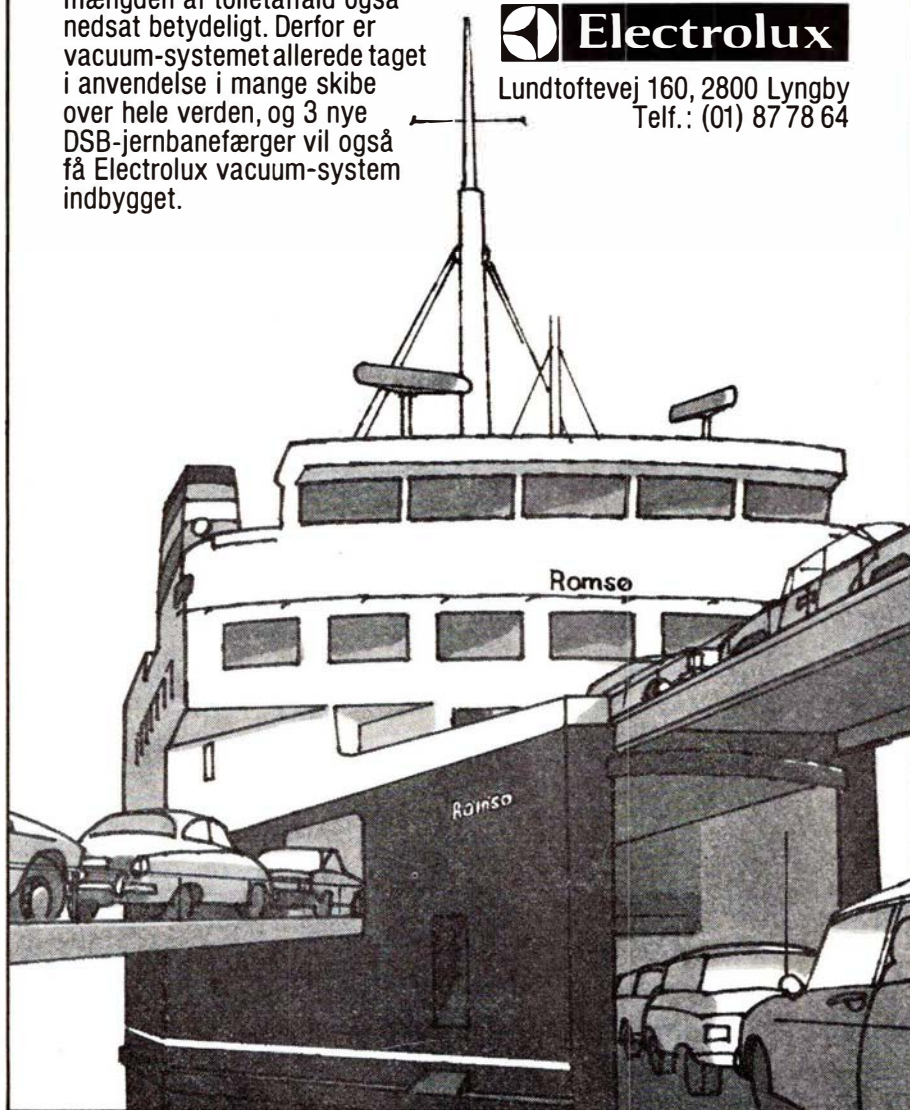
REJSEGRUPPER

KØBENHAVNS CENTRALE MØDESTED

M/F »Romsø« - en ny Storebæltsfærge med Electrolux vacuumtoiletanlæg

Vacuum toiletter vinder mere og mere indpas i skibe. DSB går nu aktivt ind i bekæmpelsen af spildevandsforureningen i de danske farvande. I Electrolux vacuum-system opsamles alt toiletaffaldet i en lukket vacuumtank ombord, som af og til tømmes til en egnet recipient. Electrolux vacuum-system bruger luft i stedet for vand til transport af toiletaffaldet. Medens det traditionelle toilet bruger 10 liter rent drikkevand ved hvert skyl, bruger vacuum-toiletet kun 1 liter vand. Det betyder en meget væsentlig vandbesparelse, og samtidig bliver mængden af toiletaffald også nedsat betydeligt. Derfor er vacuum-systemet allerede taget i anvendelse i mange skibe over hele verden, og 3 nye DSB-jernbanefærger vil også få Electrolux vacuum-system indbygget.

 Electrolux
Lundtoftevej 160, 2800 Lyngby
Telf.: (01) 87 78 64

ne fortrinsvis er beregnet til nærtrafikken, i første omgang Kystbanen, må man ikke glemme, at mange togstammer løber helt igennem til Kalundborg, Korsør og endog Rødby Færge. Fra sommerkøreplanen 1973 vil dette ganske vist ophøre, men ligesom de ældre CI-vogne, der også er bygget som nærtrafikvogne, vil de sikkert af og til dukke op på fjernere distancer. Og kystbanepassagererne kan vel også have behov for et lille klapbord, hvor passage-erne kan lægge deres aviser, blade og strikketøj fra sig. Blot skal det være til at klappe hurtigt og nemt ned, så det ikke sidder i vejen.

Lad os derfor håbe, at det ved fremtidige vognanskaffelser vil indgå i overvejelserne, at der monteres et lille klapbord ved hver vinduesplads.

Centralkoblinger

De europæiske baners forskningsorganisation ORE har gjort forsøg med afprøvning af centralkoblinger for jernbanevogne ved Store Bælt.

De europæiske baner arbejder på indførelse af en centralkobling, det vil sige en kobling, der muliggør automatisk sammenkobling af jernbanevogne og samtidig dermed tilslutning af vognenes elektriske systemer. Man ønsker nu at afprøve sådanne koblinger under ombord- og fra borde-kørsel på færger, og da Danmark er Europas førende land med hensyn til færgefart, er disse forsøg henlagt til Store Bælt. Man ønsker under de kommende forsøg ikke blot afprøvning af den nye europæiske centralkobling, men også af den centralkobling, de russiske baner har brugt i adskillige år, idet vogne med de to former for centralkoblinger skal kunne kobles sammen under fremtidens togtrafik mellem Øst og Vest.

Man har fra dansk side regnet med en samlet udgift på omkring 100 mill. kr. for indførelse af centralkoblinger. Til gengæld vil man kunne spare personale, idet man derefter ikke længere skal have folk til at springe ned mellem vognene for at koble dem sammen – et arbejde, som ikke er ganske ufarligt. Indførelse af centralkoblingen i de europæiske jernbaner har derfor også sikkerhedsmæssig betydning.

Staten overtager sejladsen til og fra Bornholm

Så lykkedes det trods alt for de gæve bornholmere efter et drabeligt sværdslag at blive indlemmet i det danske rige efter, ifølge beboerne på klippeøen, i over hundrede år at have været i 1866-selskabets vold.

Talrige aktioner med møder og underskriftsindsamlinger samt avisskriverier, især i rubrikkerne for læserbreve, har ført til at der blev rettet henvendelse til trafikministeren om statens overtagelse af sejladsen. Bl.a. påpegede man fra bornholmsk side de meget høje transportpriser og den manglende kapacitet som følge af, at en meget stor del af trafikken er sæsonpræget med højsæson i sommerferien.

Det er ikke meningen, at ruterne skal indgå i DSBs rutenet uden videre, men der dannes et selvstændigt selskab ved navn »Bornholmstrafikken« med selvstændig ledelse og regnskab, et såkaldt »paragraf 2«-selskab. Det nye selskab får hovedsæde i Rønne. Der udnævnes en bestyrelse til at lede foretagendet. Heri skal sidde syv medlemmer, hvoraf staten vælger fire, amtsrådet to og personalet en. De omkring 400 ansatte i 1866-selskabet overgår til det nye selskab.

Så har bornholmerne altså fået deres vilje. Lad os så håbe, at de vil blive tilfredse med den nye ordning. Trafikminister Jens Kampmann har allerede lovet nedsættelse af godstaksterne med 50% og stillet i udsigt, at person- og biltaksterne også vil kunne nedsættes med en endnu ikke angivet sats, idet der først skal foretages visse prisberegninger. Det er i øvrigt ikke hensigten at stille krav til den nye ledelse om at selskabet skal give overskud, men blot drives »forretningsmæssigt forsvarligt«, som det så smukt hedder.

For hele foretagendet, der omfatter

ruterne København-Rønne, Ystad-Rønne og Simrishamn-Allinge, betales til Dampskibsselskabet 71,9 millioner danske kroner. Heraf går de 9,5 millioner til afvikling af gæld, således at der bliver et beløb på 62,4 millioner til 1866-selskabet, som skal udredes over tre år. Bornholms amtsråd skal af disse erlægge 5 millioner, et beløb, der for øvrigt har været et stridsspørgsmål i forhandlingerne.

For de mange penge får staten de fem skibe, M/S »Kongedybet, M/S »Bornholm«, M/F »Hammershus«, M/F »Rotna« og M/S »66-Paketten«, samt forskellige faste anlæg i København og på Bornholm. Den lille færge M/F »Østersøen«, der anvendtes mellem Simrishamn og Allinge er netop solgt til Italien og følger altså ikke med i handlingerne.

Overtagelsen sker med tilbagevirkende kraft pr. 1. januar 1973.

Danmark og DDR

Gennem adskillige år har Østtyskland, DDR, arbejdet for at opnå anerkendelse af de vesteuropæiske lande, men ingen har rigtig turdet tage initiativet til en sådan, før den vesttyske kansler Willy Brandt indledte sin tilnærmelsespolitik. Denne har nu ført til, at der er oprettet diplomatiske forbindelser mellem DDR og flere vesteuropæiske lande, deriblandt Danmark.

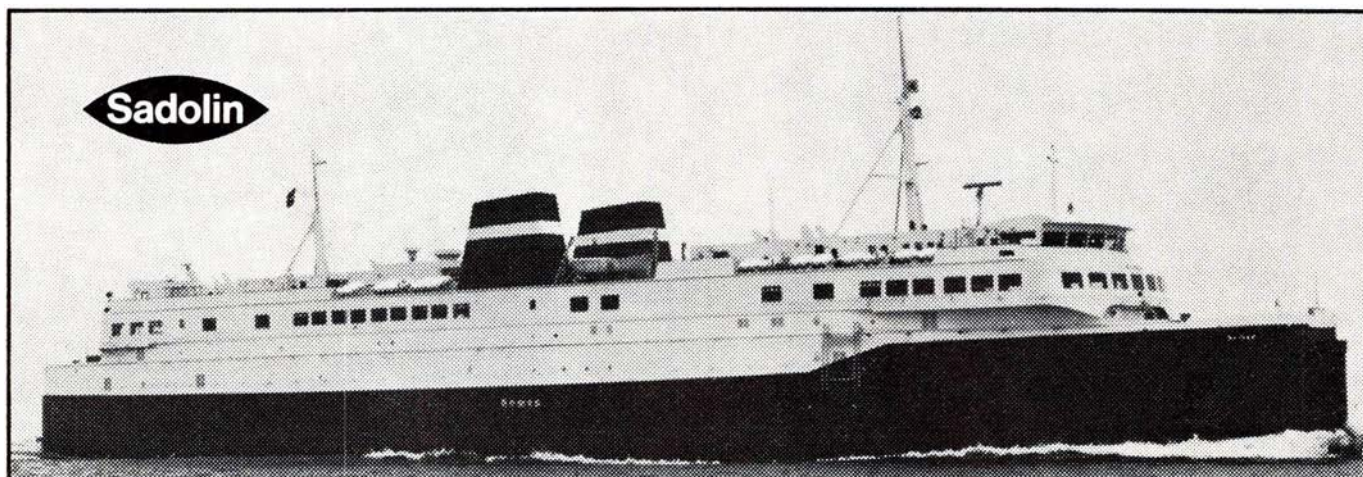
Danmarks eneste direkte forbindelse med DDR går i øjeblikket over Gedser-Warnemünde overfarten, som drives af DSB. Ruten er ingen guldgrube, men opretholdes nærmest af politiske hen-

syn. En stigning i trafikken den vej over må dog forventes som følge af en forventet forøgelse af samhandelen.

Overfartens tekniske tilstand er desværre håbløst forældet. Biltrafikken er udsat for at skulle køre baglæns ombord, hvilket virker meget langsommeligt og besværligt. At bakke en stor lastbil med påhængsvogn ombord er noget af et kunststykke.

Men der er også opstået et andet problem. Gedser Havn, der ejes af DSB, er i en sådan tilstand, at molerne skylles i havnebassin, og bolværket er angrebet af råd, men der er ikke udsigt til, at der foreløbig bliver råd til at reparere. Trods overfartslederens kraftige appel til generaldirektoratet i Sølvgade kniber det at skaffe de fornødne bevillinger. Et overslag over omkostningerne ved en ombygning af færgelejerne, således at den besværlige lastning med bakning ombord kan undgås, besværliggøres af, at ruten trafikeres af både dansk og tysk færge, som er konstrueret forskellig. Men en overslagsberegning for et par år siden gav til resultat, at ombygningen skulle kunne udføres for ca. 14 mill. kr., et beløb, der med de store prisstigninger må forventes at ligge på omkring 17-18 mill. i dag.

Det eneste, der tilsyneladende vil være i stand til at sætte lidt skub i sagerne, er som sagt hvis ruten får et opsving på grund af anerkendelsen af DDR. Hvis en politisk beslutning afgør, at ruten skal prioriteres højere, end tilfældet i dag, kan man vel gå ud fra, at fornødne bevillinger vil blive givet,

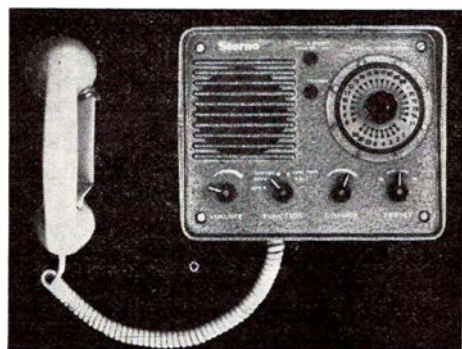

ROMSØ er indsat som storebæltsfærge-passagertal 1500 — 3 vogndæk med 7 vognbaner på hvert dæk - plads til mellem 400 og 440 biler.
Dødvægt: 1700 tons.
Servicefart: 17 knob.

Nybygning nr. 402 fra Helsingør Skibsværft, Europas største bilfærge ROMSØ, er malet med Sadolins Marine Paints fra køl til mastetop.
SADOLIN & HOLMBLAD A/S

*Vi ønsker DSB til lykke
med nybygning nr. 402
fra Helsingør Skibsværft*

– atter et Storno VHF-anlæg fra

ISR

INTERNATIONAL SKIBS RADIO A/S
SPEDITØRVEJ 9 · 2450 KBH. SV
TELEFON: (01) 46 45 00

ELEVATORERNE

til

DSB's nye storebæltsfærger
leveres af

DAN-ELEVATOR

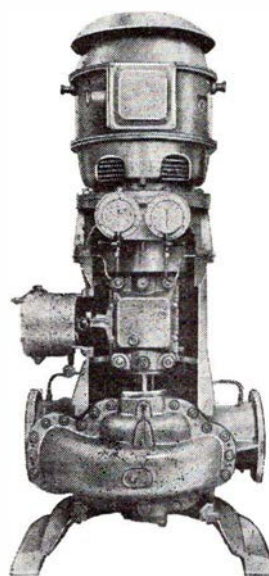
specialfirma for skibselevato-
rer og palletransportanlæg

Til
Storebæltsoverfartens
nybygning 402 valgte
DSB brandsluknings-
materiel fra

GINGE

a/s Ginge Brand og Elektroteknik

Islevdalvej 100 · 2610 Rødovre · Telefon (01) 94 88 11

**SKIBS-
PUMPER**

af enhver art
til ethvert
formål

og ethvert
skib

og ethvert
værft

over hele
verden

MASKINFABRIKEN

Generatorvej 10 · 2730 Herlev

Telf. (01) 91 67 88 · Telex 15612

og det triste og deprimerende forfald kan ophøre.

Som det er nu, er det i alt fald en skamplet for staten.

-tl-

Hovedstadens busselskab

En af trafikministerens mange trafikale ideer var som bekendt, at alle regionens kollektive trafikformer skulle samles i et selskab, både baner og busser. Dette er nu blevet til, at der dannes et kommunalt busselskab, mens DSB og privatbanerne bevarer den selvstændige drift som forhen. Et trafikråd skal koordinere takster og priser, men uden økonomiske beføjelser.

Ordningen påregnes i kraft fra 1. april næste år.

Flyvebådene

Øresundsselskabet DSØ har fået godkendt et projekt til en ny terminal ved Nyhavns hoved. Anlægget vil koste ca. 1 mill. kr., der betales med halvdelen af det danske selskab og halvdelen af det svenske selskab. Det svenske selskab modtager i kommende maj måned fra værftet Rodrigues i Messina en ny flyvebåd. Der bliver således seks flyvebåde i drift mellem København og Malmø til sommertrafikken.

Presset af skarp konkurrence fra de store flyvebåde »Gigantfoil«, der også sejler mellem København og Malmø, overvejer DSØ og SRØ at lade store 250-personers flyvebåde bygge til ruten. Men man lægger immervæk til på den rigtige side af Nyhavn.

Sallingsundbroen

Endelig har trafikministeren her lagt ud med et broarbejde, hvor han kan bunde. Arbejdet med broen er udbudt i international licitation. I licitationsbe-

stemmelserne hedder det bl. a.:

Som et led i udbygningen af hovedlandevej A-26 udbydes i offentlig licitation Sallingsundbro entreprise I. Arbejdet omfatter udførelse af en ca. 1.700 m lang og 16,0 m bred vejbro over Limfjorden lidt nord for færgeoverfarten Pinen-Plagen. Broen udføres som en højbro med 26,0 m fri gennemsejlingshøjde. Broen er budgetteret til at koste 150 mill. kr. Den ventes færdig 1977.

SAGT OG SKREVET

S-togs snyderi

»rapport« er blevet kontaktet af en mand, der beviste, at han med største lethed og med et minimum af risiko i realiteten kan køre to måneder på samme billet inden for bybanenetet.

Han viste os sin fremgangsmåde. Det er forsvindende let. Men det kræver omkring et halvt minuts dagligt arbejde, og at man altid har en lommekniv og et stykke stearin i lommen.

Økonomisk set betyder det, at en rejssende, der hver dag benytter S-toget til og fra arbejde, kun behøver at investere 1,50 kroner hver anden måned. Han kan spare og unddrage staten 120,50 kr. Herfra må dog trækkes udgiften til et stykke stearin og engangsudgiften til en lommekniv.

Bladet »rapport«.

DSB rationalisering

Forbundsforretningsførerens karakteristik af generaldirektørens handlinger må jeg give ham ret i, det er en kynisk handling at prøve at sætte splid mellem »Guldsnorene« og øvrige personalekategorier ved at antyde at disse skulle have efterlyst en rationalisering helt til tops og lade forstå at der her-

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

LANDSRETSSAGFØRER

Søndergade 10-12 . 8000 Århus C

Telefon (06) 13 01 00

Sagførerkontoret i Ryomgård

ADVOKAT ERIK DYNESEN

Telefon (06) 39 44 00

OLE BRANDT

Advokat

Søndergade 1 A . 8000 Århus C

8000 Århus C

Telefon (06) 13 86 00

Advokat

KAJ F. LARSEN

Møderet for Højesteret

Vissingsgade 1 . 7100 Vejle

Telefon (05) 82 60 55

ADVOKAT

J. BJERREGAARD THOMSEN

Møderet for Landsret

Torvegade 8 . Skive

Telefon (07) 52 44 70

med menes stationschefer, når generaldirektøren udmærket ved, at dette af alt personalet ofte udtalte ønske om til tops rationalisering er møntet på administrationen, som er vokset støt efter Parkinsons lov i de senere år, medens

Person søgning - overalt

Hasler Contact A/S
Store Kongensgade 63
1264 København K
Telefon (01) 11 55 20

Hasler ... .. Contact a/s

Hasler og Telecourier personsøgeanlæg er leveret til bl. a.

Bispebjerg Hospital
Danmarks Nationalbank
Grindsted Amtssygehus
H. C. Ørsted Institut

Helsingør Rådhus
Hundested Kommune
Alberg Kommunesygehus
Århus Universitet

Københavns Belysningsvæsen, Amagerværket
Københavns Amtssygehus, Gentofte
Post- og Telegrafvæsenet, Centralpostbygningen
Randers Centralbibliotek

Ferie- og udflugtssteder

Til møder og kongresser, så ...

Hotel LANDSOLDATEN

Danmarksgade 2 . Fredericia

Telefon 92 15 55

Et 1. kl.s spisested i hyggelige lokaliteter. – Selskaber modtages

Et sted, der er værd at gæste ...

Restaurant »SKIPPERKROEN«

Sdr. Voldgade . Fredericia . Tlf. 92 58 70

Hygge og stemning i dejlige omgivelser

Små varme retter samt smørrebrød

Man spiser, hvor maden er bedst ...

EXPRESSO CAFETERIA

ved P. J. Nielsen (ny vært)

Gothersgade 55 . Fredericia

Telefon 92 19 30

God daglig middag – lækkert smørrebrød samt veltillavet kaffe

Selskabssmørrebrød lev. på bestilling

Lad turen gå til ...

MØLLEBÆK CAFETERIA

ved Gedved Hovedvej 10

Telefon (05) 66 52 10

god daglig middag - lækkert smørrebrød samt anretninger

Selskaber modtages indtil 60 couv.

På Engesvang Kro

– er maden go' ...

ENGESVANG KRO

Telefon (06) 86 50 22

Såvel små som store selskaber modtages gerne.

Et sted der er værd at gæste ...

HJALLERUP KRO

Telefon (08) 28 10 11

Kvaliteten altid et hestehoved foran

Vi mødes og hygger os på ...

Restaurant

FORSAMLINGSBYGNINGEN

Vestergade 26 . Silkeborg . Tlf. 82 00 68

Et godt madsted

Selskaber indtil 350 couv.

NB. Diner transportable

Ny vært: Knud Jensen

støvsugerbander og tilsynsområder har gennemrationaliseret ude i driften.

A. Flemming Nielsen

Holsted

Positive togrejser

Finansudvalgets formand får sine tips til spareforanstaltninger ved samtaler med rejsende på sine daglige togrejser mellem Christiansborg og Nykøbing Fl.

I klasse

Bilen er asocial, skriver DSB-pressesekretær Helge P. Olsen.

– Er det ret meget socialt at lade 99,9% af de rejsende finansiere kostbare 1. kl. vogne?

Store Bælts broen

En amtsvejinspektør udtalte i 1959 på et byplansmøde i Svendborg:

– De må skynde sig med at få realiseret den vej- og jernbanebro over Store Bælt, for om ti år er det for sent, da bliver det kun en vejbro!

Ja, man må kunne se, for at kunne forudse (red.).

Forretningsfører Børge Aanæs, DJF

Siger i en lørdagssamtale i bladet *B.T.* bl. a.:

– Som ung kan man beslutte, at man vil være politiker, og man kan uddanne sig til det. Anderledes med fagforeningsfolk. En placering i fagbevægelsen kan man ikke selv vælge. Det er et spørgsmål om tillid – og også om tilfældigheder.

Tilfældet og tilliden har været med Børge Aanæs, 55. Som formand for 10.000 medlemmer af jernbaneforbundet for 50.000 sølvsnore og for Tjenestemændenes Fællesudvalg (og dermed chefforhandler for 125.000 statstjenestemænd og pensionister) kan han dårligt nå højere i fagbevægelsen.

Kun én gang har han for en stund fortrudt, at han havnede på toppen: da han i 1970 skulle til Ålborg og stå skoleret for 1.200 rasende nordjyder, der var sure over stedtillægsordningen.

– Men min samvittighed var ren, som altid. Det var nok derfor, jeg ikke fik de øretæver, de godt ville have givet.

Kom i smedelære

Aanæs var smedelærling, da han blev DsU-er. Han gik ud efter mellemskolen.

– Vi flyttede fra Tolme dengang, og skulle jeg have realen, skulle jeg skifte skole for syvende gang. Det orkede jeg ikke. Jeg var skoletræt, for jeg havde aldrig nået at få kammerater, før jeg skulle flytte. Så jeg bad om at komme ud og i lære.

Det var hans fader, trafik eksp. J. C. Aanæs, der bestemte, at den dengang 15-årige Børge, skulle i smedelære.

Han havde luftet, at han ville være maskinmester, så faderen har vel troet, at det var noget for ham at blive smed. Det var det ikke.

– Jeg kunne ikke lide at få olie på figurerne, så jeg var glad, da min tårn som smed sluttede efter prøvetiden.

En af grundene til, at Børge Aanæs ikke brød sig om lærepladsen, var penge. Han tjente en krone om ugen plus kost og logi. Pengene til en årsløn kunne han selv tjene ind ved at smøre en vindmølle en gang om ugen. Det gav 50 kr. til mester. I den læreplads som kontorelev, Aanæs skaffede sig, fik han 50 kr. om måneden, og det steg til 100 kr.

Vejen til trafik ekspedient

– Jeg søgte og fik jobbet hos DSB fra juli 1939. Under uddannelsen fik jeg indblik i, hvad man bød trafik ekspedienter i landdistrikterne. Jeg kæftede op i jernbaneforbundet om den lange arbejdstid og de dårlige søndags- og natbetalinger, og som det sker med folk, der kæfter op – jeg skulle have munden lukket og blev valgt som tillidsmand.

I 1942 blev Aanæs gruppeformand.

– Så var spillet gående. Pludselig i 1955 fandt jeg mig selv som næstformand i afdelingen.

Det var en overraskelse, for Aanæs kom fra en lille personalegruppe. Men sit hidtil største chok fik Aanæs, da han i 1958 blev afdelingsformand for 5.000 kolleger.

– Jeg havde aldrig tænkt, at jeg ikke altid ville have min formand at spørge til råds. Men pludselig blev han syg, og kort efter døde han.

Op til 1958 havde Aanæs fulgt talrige kurser for tillidsmænd. Hovedsagelig for egen regning – sådan var vilkårene.

I dag tror de unge ikke på, at det var ferien, vi brugte til kurser, og at det var vore egne penge, der gik til det. Nu er det lige før de regner med, at de skal have lomme penge, før de tager afsted.

Tabte 10 kilo

– Jeg læste dag og nat for at kende baggrunden for alt det, jeg skulle prøve at lave om på. I løbet af seks måneder tabte jeg 10 kg. Jeg kom ikke sovende til min position. Det er der ingen fagforeningsfolk, der gør.

Aanæs var afdelingsformand i tre år. I 1961 hentede jernbaneforbundet ham som lønnet sekretær. Samtidig forlod han det daglige DSB-arbejde.

– Men derfor har jeg ikke mistet kontakten med det praktiske. Man skal jo hele tiden kunne forsvare sit arbejde, og man lærer også meget, når man er ude og undervise på kursus.

Det sidste ryk mod fagforeningstoppen kom i slutningen af 1960'erne. Igen

måtte Aanæs træde til, da en formand gav op. Denne gang var han velforberedt gennem flere år, men det var også nødvendigt. For som medlem af Tjenestemandskommissionen skulle han være med til at klare en reform af lønsystemet.

Svensk kvalitet på jernbanehjul

Lokobygning i mere end 150 år

Ungarn MAV M 61.003 – NOHAB 2548/1963. Foto »tl.«.

Jernbane-Bladet har tidligere fortalt om, hvorledes svenskerne på fortrinlig måde hævder sig i konkurrencen med andre store europæiske lokofabrikker, bl. a. ved leverancer af elektriske loko til Jugoslavien og Østrig.

Her i landet har vi også kun grund til at være tilfredse. Der er vist ingen, der kan benægte, at det var et overordentlig heldigt valg, man gjorde, da DSB i begyndelsen af halvtredserne bestemte sig til anskaffelse af NOHABs dieselelektriske loko med amerikansk GM-motor, de loko, der fik litra My. Senere er litra Mx og sidst Mz kommet til, og når den leverance Mz-loko, der i øjeblikket er under effektivering, er af-

sluttet, råder DSB over den runde sum af 150 GM-loko, leveret af NOHAB i Trollhättan.

Lidt historie

I 1847 grundlagde de tre håndværkere Johan Henrik Antenor Nydquist, Carl Olof Holm og Johan Magnus Lidström et værksted i Trollhättan. Formålet var at bygge vandturbiner og landbrugsredskaber, ja, endog lokomobiler gav man sig i kast med. Virksomheden gik godt, og lidt efter lidt udvidedes den. I 1865 nåede man så vidt, at man gav sig til at bygge loko til den nyåbnede svenske privatbane Uddevalla-Vänersborg-Herrljunga Järnväg. Første loko var en

Ferie- og udflugtssteder

Vi mødes og hygger os hos ...

Kippervig 1 . Horsens . Tlf. 61 04 31
ved Torvet

1. kl.s køkken med smørrebrød
og små lune retter

Vi bor og spiser på ...

Hotel »LANGAA«

Bredgade . Langå . Tlf. 46 10 09

– et godt madsted i hyggelige
nyrestaurerede omgivelser

På gensyn SOLVEJG og ORLA

Vi mødes og hygger os på ...

SØRENS VINSTUE

Nytorv 2 . Viborg . Tlf. 62 02 41

Altid et godt madsted ...

Nye værter:

ULRIK KUSK og NIELS JENSEN

Stedet, hvor man morer og hygger sig

Restaurant SEVENTEEN

Vestergade . Struer . Telf. 85 01 16

Åbent fra kl. 9 formiddag til 2 nat

Ny vært: Sv. Aa. Pedersen

Stedet, hvor man mødes

– og hygger sig ...

Fredericia Motorbådsklubs Restaurant

Lystbådehavnen . Telf. 92 27 18

tokoblet tendermaskine med den usædvanlige sporvidde 1217 mm, men på den tid anlagde man i Sverige jernbaner med de mest utrolige sporvidder. Maskinen bar på en messingplade på siden af førerhuset navnet »Trollhättan«, og det er lykkedes at redde dette kle-

Skal De ha' selskab?

Lad mor få en velfortjent fridag

– ring til ...

Cafeteriet TORDENSKJOLD

ved S. A. Klemmensen

Tordenskjoldsgade/Niels Juelsgade-hjørnet . Århus

Telefon 16 75 16

SELSKABSSMØRREBRØD – LÆKKER PLATTE MED
LUNT SAMT ALT I GRILL-SPECIALITETER

– også ud af huset

Ferie- og udflugtssteder

Til foreningsfester og møder anbefales...

Restaurant HANNERUP
Strandvejen . Fredericia . Tlf. 92 00 61
»LILLEBÆLTS PERLE«
Karen Steengaard

Vi mødes og hygger os i...

Restaurant »SENIORKLUBBEN«
ved Erik Høybye
Annekshallen . Sjællandsgade
Randers . Tlf. 43 23 24

Vi mødes og hygger os på...

»KRONJYDEN«
Jernbanegade 2 . Viborg . Tlf. 62 17 00
Et godt madsted i venlige omgivelser
Nyt værtspar:
Lillian og Kr. Christensen

Vi spiser på...

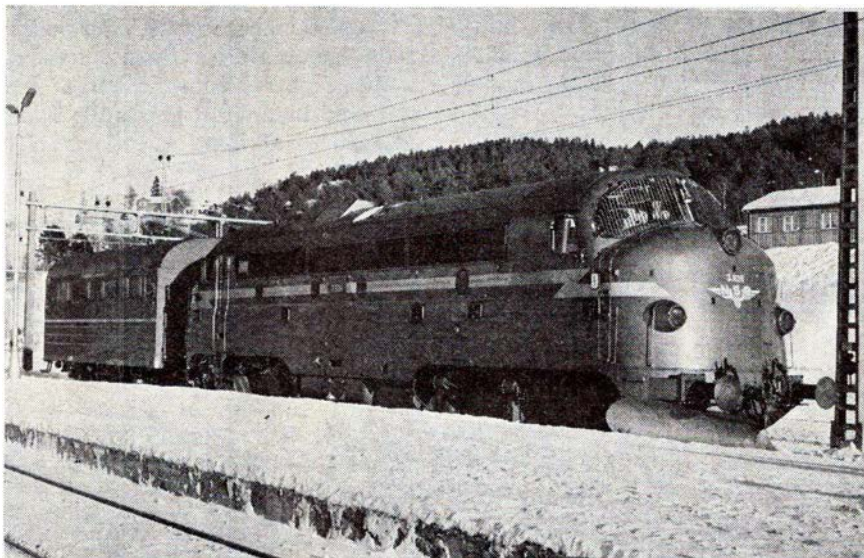
UNGDOMSBORGEN
KFUM - K
Kirkestræde . Holstebro . Tlf. 42 17 37
Restauration og selskabslokaler
Pensionærer modtages gerne

nodie fra skærebrænderne, idet det befinder sig på det svenske jernbanemuseum. Havde Frichs i Danmark dog bare været lige så kvik til at bevare deres debutloko!

Allerede fra begyndelsen havde NOHABs loko ry for at være godt kram. I 1879 fik nybygning nr. 89, det smalsporede »GOTLAND« sølvmedalje på verdensudstillingen i Paris, hvad der straks resulterede i, at fabrikkens navn blev kendt ude i den store verden.

Ordretilgangen fortsatte, dog mest fra Sverige, men også fra Norge og Danmark, og i 1897 havde man bygget 500 loko, i 1912 1.000. I 1914 leverede man sit hidtil største og stærkeste loko, nemlig F 1200 til de svenske statsbaner. Samme loko er ingen ringere end det senere E 964, der i 1937 sammen med ti søstre købtes af DSB for i 1963 igen at blive returneret til Sverige, hvor det i dag udgør et af klenodierne på det svenske jernbanemuseum.

I årene 1871-1916 tilhørte Nydquist & Holm, som firmaet da kaldte sig, Nydquist og dennes søn. I 1916 omdannedes det til et aktieselskab, og det er fra denne tid, at betegnelsen NOHAB anvendes. I 1936 indgår NOHAB i Boforskoncernen.

NSB Di 3.626 på Domås st. 1970. Foto »tl«.

I 1920 modtog NOHAB sin hidtil største ordre. Efter den russiske revolution sattes en mængde arbejder i gang for at rejse det mægtige Rusland af den stagnation, riget i mange år havde befundet sig i. De nye femårsplaner omfattede bygning af tusindvis af kilometer jernbane, hvortil der skulle skaffes enorme mængder materiel. NOHAB fik en ordre på 1.000 femkoblede godstogsmaskiner, men måtte på grund af ret kort leveringsfrist og manglende kapacitet til så stor en ordres effektivering tage forbehold, og i stedet sluttedes kontrakt om 500 maskiner med sporvidde 1524 mm.

Men NOHAB nøjedes ikke med at bygge loko. Hele jernbaner gav man sig i kast med. I Tyrkiet byggede man for den tyrkiske stat sammen med andre firmaer omkring 900 km jernbane, samtidig med, at man leverede både loko, i alt 100, og 1.500 vogne.

Da det danske ingeniørfirma Kamp-sax i 1933-38 byggede den Transiranske Jernbane, deltog NOHAB ved bl. a. at levere rullende materiel.

Så fjerne steder som i de sydamerikanske lande Argentina og Brasilien leverede man i 1920'erne loko til.

Dieselloko med GM-motor

Men NOHAB har ikke kun bygget damploko. I 1953 afleveredes det sidste, et S 1 til SJ. Også elektriske loko begyndte man på et tidligt tidspunkt at producere, for størstedelens vedkommende sammen med andre svenske fabrikker, først og fremmest ASEA, som man for øvrigt har leveret elloko sammen med til Rumænien. De nye svenske Ra, Rb og Rc-loko er man leverandør til for slet ikke at tale om de væl-

dige treleddede Dm 3-loko på Malmbanen til Narvik.

Men det, vi kender mest til herhjemme, er produktionen af dieselelektriske loko. Siden begyndelsen af halvtredserne har man med stor succes bygget maskiner forsynet med motorer fra General Motors i USA. En af de første typer med denne motor var den model, der blev til DSBs litra My, en salgssucces, der vandt genklang langt omkring. Foruden til Danmark leveredes modellen til Norge og Ungarn, mens Belgien fik en licensaftale i stand, således at den belgiske Anglo-Franco-Belge Fabrik byggede alt med undtagelse af motorerne, der kom fra USA.

Som bekendt er sidste skud på stammen de nye superloko, der leveres til DSB som Mz 1427-1446. I alt 3.900 hk samlet i en enkelt motors 20 cylindre gør denne mastodont til et af Europas stærkeste dieselloko, og dermed har NOHAB endnu engang gjort sit navn kendt som et symbol på førsteklases kvalitet.

FRA FORRETNINGS-VERDENEN

Den tidligere leder af DSB togservice herr S. A. Klemmensen, har overtaget Cafeteriet Tordenskjold, Tordenskjoldsgade/Niels Juulsgade-hjørnet. Vi kan trykt anbefale det som et godt madsted i hyggelige omgivelser og som ligeledes sørger for diner-transportable efter ønske. Til vore foreninger og klubber kan vi fremhæve cafeteriets hyggelige gildestue som er særdeles velegnet til møder og sammenkomster.

Vi har skabt en tradition -rene tog

Traditionen er så fastlagt, at alle tager det som en selvfølge, at der for eksempel altid er, hvad der skal være på toiletterne - og til at være... at kupeerne fungerer, at bagagenettet er forbeholdt bagage og askebægrene tømte.

Men vi har også fået hjælp fra anden side - af et godt publikum! For danskerne er det en selvfølge, men folk udefra studser ganske sikkert over kvaliteten i vore tog. Undskyld, DSB's tog.

DDRS

Det
Danske Rengørings
Selskab a.s.

Europas største bilfærge »ROMSØ« til Storebælt

Plads til 440 biler og 1500 passagerer pr. tur

I årene siden M/F »Arveprins Knud« blev indsat på Halsskov-Knudshoved overfarten i 1963, er der i den tid sket en betydelig stigning i antallet af overførte biler, lastbiler og passagerer. Dette medførte, at DSB i 1970 fik bevilling til en færge i størrelsesordenen med Arveprinsen. Færgen skulle være leveret sidste efterår, så den kunne indgå i juletrafikken 1972.

Ud fra de gode erfaringer DSB havde haft med Arveprinsen, har M/F »Romsø« tildels samme størrelse og udstyr, men der er foretaget ændringer i basisindretning, bl. a. for at skaffe større kapacitet for biler og for at skaffe flere siddepladser på salondæk, alt indenfor de rammer, der sættes af havne- og lejeforhold, vanddybder m.v. Færgen har følgende hoveddimensioner:

Længde overalt	130,00 m
Største bredde over fenderliste	17,70 m
Sidehøjde til nederste bildæk ..	7,20 m
Frihøjde	
på nederste bildæk	2,80/4,30 m
på mellemste og øverste bildæk	2,00 m
Dybgang	5,00 m
Passagertal	1.500
Antal personbiler	400-440
Hestekraft	10.000-12.000 BHK
Fart i service	17,0 knob
Fart max.	18,0 knob
Dødvægt	1700 tons

I forhold til M/F »Arveprins Knud« er frihøjden for nederste bildæk øget fra 2,60/3,90 m til 2,80/4,30 m, ligesom dybgang, sidehøjde og dødvægt er øget.

Færgen har to skorstene helt ude i siden. Dette er gjort for at skabe mulighed for at have op til syv vognbaner på hvert bildæk mod ellers seks.

Bildækkene er med hensyn til portarrangementer – lastning/losning – udført som på M/F »Arveprins Knud«, ligesom der også for nybygningen udføres et lyssignalanlæg over vognbanerne.

Indretningen

Passagersalonerne er indrettet på salondæk over bildækkene med en restaurant forrest, derefter følger en hall med personelevator til bildæk samt kiosk for salg af aviser, chokolade m.v. og på siden af hallen et stirrids med buffet og smørrebrødsstue med elevatorforbindelse til mellemdæk, hvor ka-

bys, øpvask, lagerrum m.v. er placeret. Midtskibs er der indrettet et stort cafeteria, derefter påny en hall med personelevator til bildæk samt toiletter, og helt agter endnu et cafeteria.

Fra begge haller er der ad trapper adgang til alle bildæk samt til et soldæk over salondæk.

Foruden restaurantudstyret i stirrids og smørrebrødsstue er der til brug ved servering i restaurant et antal »tjenere« og en større buffet, medens der for selvbetjening i cafeteria midtskibs er to store diske med køleskabe, kølebassiner for øl og vand, delvist kølede udstillingshylder for smørrebrød, kaffemaskiner, pøsekogere etc. I det mindre cafeteria agter er der en tilsvarende, men dog kortere disk.

I stor udstrækning er der i passagerrum anvendt fire personers borde, ligesom der på soldæk er placeret borde og bænke.

Salondæk har store vinduer mod søen og i alle passagerrum anvendes der i princippet ensartede materialer, idet de enkelte rum dog adskiller sig ved møbleringsvalg og -arrangementer, medens f.eks. farver på vægge, lofter og gulvtæpper er gennemgående.

Ud fra ønsket om flest mulige passagerfaciliteter på salondæk – en ting der bl. a. har medført at dette dæk ved en-

derne er bygget ud over skibssiden – er visse arbejdsrum for restauration placeret som tidligere nævnt på mellemdæk, og forsyninger til restaurantområdet tages ombord via transportbånd direkte ind på mellemdæk til lagerrumene.

På mellemdæk er der endvidere placeret kamre for maskinofficerer, dæks- og maskinbesætning og restaurationspersonale samt diverse rum til stores, styremaskiner etc.

Sikkerhedsudstyr

Sikkerheden er som på øvrige færger i DSB opfyldt dels gennem de krav der stilles af nationale og internationale love for skibe i det pågældende område, og dels gennem særlige krav fra DSB vedrørende f.eks. stabilitet, isforstærkning etc.

I tilfælde af brand er der sprinkleranlæg i apering og på bildæk, skum-anlæg på bildæk og i maskinrum og CO₂ anlæg i maskinrum, alt styret fra centraler i styrehuse, på bildæk eller i maskinrum, samt fordelt over hele færgen håndslukkere for skum, vand eller pulver. Endvidere findes der et alarmanlæg ombord. Færgens besætning er uddannet på specielle brandkurser.

Udover disse foranstaltninger har færgen to motorredningsbåde og et an-

Selvetjeningscafeteria med plads til 350 gæster findes midt på færgens salondæk.

Puslebord på dametoiletet.

tal oppustelige redningsflåder, i alt svarende til antallet af ombordværende personer og inklusive et lovmæssigt antal reserveflåder, samt redningsbælter til alle, herunder specielle børnebælter.

Færgens maskineri

Hovedmaskinerne består af to stk. Helsingør-byggede B & W dieselmotorer, type 10 U 45 HU, med en samlet serviceydelse på 10.000 BHK og en max. ydelse af 12.000 BHK. Hver motor driver gennem et reduktionsgear en skrue med stilbare blade, og den ene motor har endvidere påhæftet en akselgenerator for drift af en tværpropel i forskibet.

Hjælpeanlægget består af fire stk. dieselgeneratoranlæg af Frichs/Asea fabrikat hver på 490 KVA, 3×380 volt. Derudover findes der hjælpeaggregater såsom krængningspumper, ventilationsanlæg, bl. a. på bildækkene, varmeanlæg etc. Størsteparten af anlæggene overvåges fra et lydisoleret kontrolrum mellem hoved- og hjælpeanlægget.

I styrehusene installeres diverse navigationshjælpeidder ligesom hovedmaskine og skrueanlæg kan dirigeres fra kontrolpulte samme steder.

Til brug under havnemanøvrer er der i forskibet en 1.000 hk tværpropel og med henblik på bedst mulige manøvreegenskaber i øvrigt er færgen forsynet med forror og dobbelt agterror.

Som anført har færgen plads til 440 personbiler pr. tur. Det betyder – teoretisk – at den alene ville kunne bestride hele trafikken over Store Bælt. Men

det er naturligvis umuligt i virkeligheden. Forudsætningen herfor ville nemlig være, at DSB ikke behøvede at tage hensyn til bilisternes ønsker m. h. t. afgangstider og kendsgerninger som jul, påske, pinse og ferier, men at bilerne kom i en jævn strøm døgnet rundt, året rundt.

Nu sker der imidlertid det, at »Romsø« indsættes sammen med fire andre store færger på Halsskov-Knuds-hoved ruten, således at den betyder en regulær forbedring af DSBs kapacitet, hvad der ikke mindst har betydning i Store Bælts-trafikkens myldretider.

Foruden flere afgang vil »Romsø« for bilisterne betyde øget komfort. Der er skabt plads til det meget store antal biler ved at fjerne det »midterhus«, som på de øvrige bilfærger deler vogndækkene. Herved er opnået en ekstra kørebane. Dette er også medvirkende til, at »Romsø«, lige som DSBs ældste færger har fået to skorstene.

»Romsø« blev indsat i ordinær trafik fredag den 2. marts om aftenen.

Færgen er bygget på Helsingør Skibsværft og Maskinbyggeri A/S.

Flere nye færger er påbegyndt

Foruden denne nybygning har DSB en færges til Helsingør-Helsingborg overfarten under bygning ved Århus Flydedok A/S – nybygning 151 – til levering april 1973. Denne nybygning er i store træk en søsterfærges til M/F »Kärnan«.

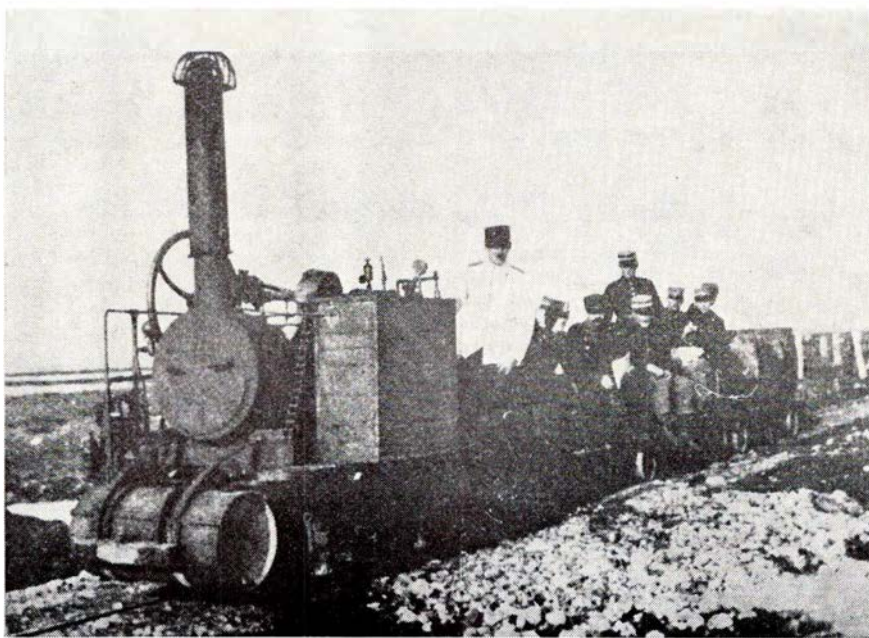
Endvidere har DSB kontrakt med Nakskov Skibsværft A/S om levering af to nybygninger – nybygning 200 og 203 – til Korsør-Nyborg overfarten med levering i oktober 1973 og maj 1974.

Mere om banen på Saltholm

I *Jernbane-Bladet*, maj 1972, stiftede vi bekendtskab med politiassistent Zimlings udmærkede og personligt prægede beskrivelse af Saltholms jernbane,

vist på kortskitse og senere korrigeret.

Desværre synes det militære slør derudover at sænke sig over øens to baneanlæg – for der var to.

Loko på Saltholms militærbane.

Lidt er det dog – bl. a. takket være dels Hærens Arkiv, dels tidligere direktør C. F. Spangenberg, Ny Kalkbrænderi – lykkedes at lægge til foranstående artikels indhold, og mon ikke bladets læsere også med interesse vil kære dette sidste appendiks?

Bane nr. 2 er kalkbanen, og begge havde sporvidde 600 mm, altså med mulighed for sambenyttelse.

På hosstående skitse er dels indtegnet militærbanen efter Geodætisk Institut kort, dels indtegnet forløbet – opprojeret – af kalksporene.

Det skal dog bemærkes, at der mangler et led, nemlig den rent spormæssige forbindelse de to sporanlæg imellem, for en sådan har nemlig også eksisteret, jfr. senere.

Militærbanen

Desværre, det skal siges straks, findes i Hærens Arkiv hverken plan over eksakte sporforløb eller billeder fra denne bane. Det kunne have været interessant at vide noget om videre faciliteter, f. eks. remise, kul- og vandforsyning m. m.

Om banen siger arkivet:

»I slutningen af 1914 indstilledes, at der oprettedes en smalsporet bane på Barakkebro, over Barakkebatteri til Saltholmsbatteriet, en strækning på ca. 4.000 meter.

Pengene bevilgedes i januar 1915. Der indkøbtes spor, skiftespor, vogne og en cykeldræsine. Sporvidden var 600 mm.

Arbejdet med anlæggelsen skulle udføres af styrken på øen.

Banen blev indviet den 18. juni 1915,

og samme måned indkøbtes et brugt loko for 1.200 kr.

Maskinen var allerede sommeren 1916 meget slidt, og salgsværdien regnedes til 200 kr. Ved at give det i bytte, kunne fås et andet for 2.900 kr., og pengene dertil bevilgedes.

Lokoet, der var brugt, indkøbtes.

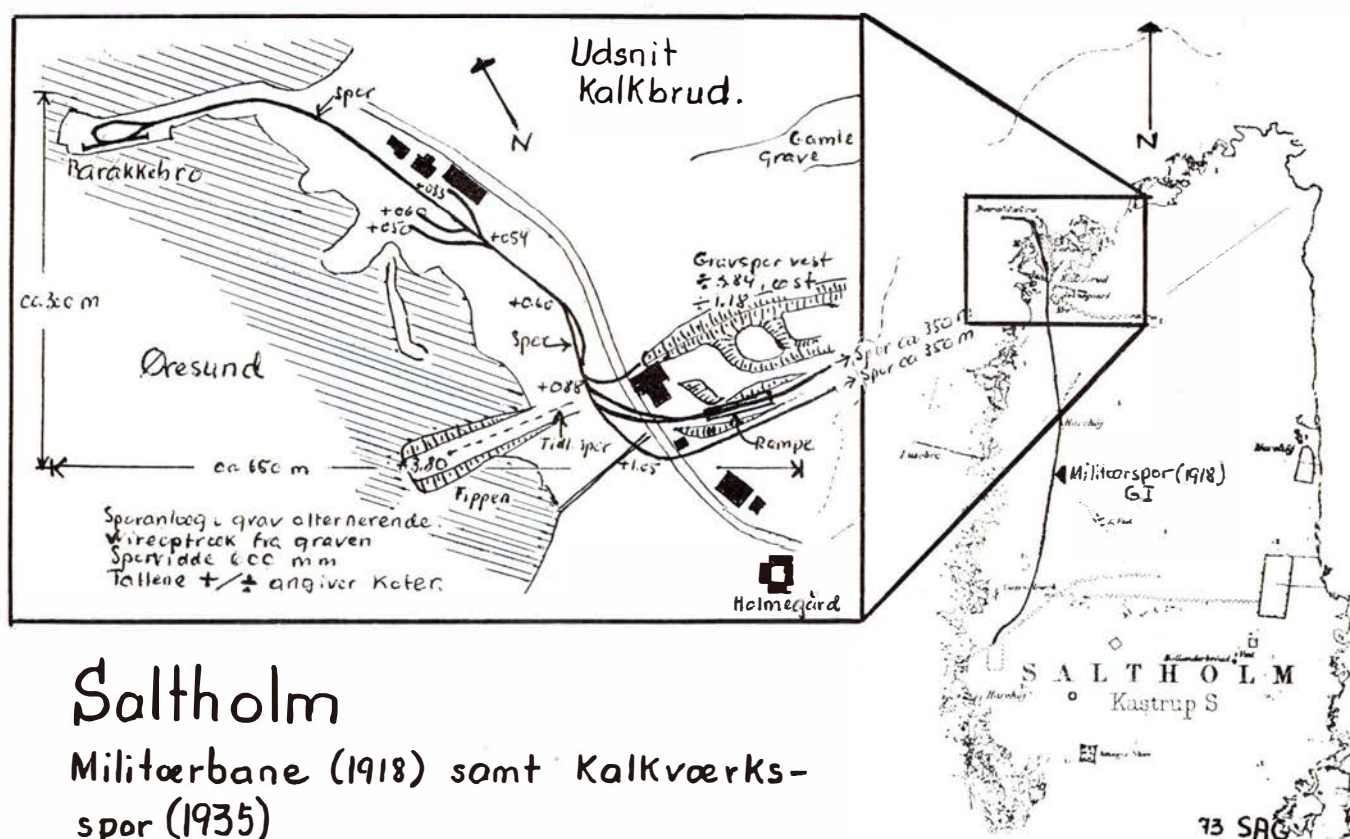
Tegninger eller beskrivelser af disse findes ikke.»

Derudover vides fra diverse kilder, at banen blev nedlagt omkring 1934, samt at det rullende materiel bestod af trævogne med nedklappelige sider.

Banen kørte efter en slags »fast« køreplan.

Generelt

Om Saltholm og øens baneanlæg skrives i Trap »Danmark«, IV udgave, bind

Saltholm

Militærbane (1918) samt Kalkværks-
spor (1935)

Vi anbefaler et besøg på
den nyrestaurerede ...

DSB RESTAURANT

J. F. Kennedysplads – Ålborg

Telefon 12 95 48

Et godt madsted ...

Indehaver: J. Viltoft Hansen

BAT-KON ^{1/5}

– et begreb blandt fagfolk

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42

1553 KØBENHAVN V . TLF. (01) *11 18 19

II, bl.a. at lov af 30. september 1909 dannede grundlag for anlæg af bl.a. Saltholmbanen på øens vestside.

Øen er ca. 16 km² (1.602 ha), ca. 7 km lang og ca. 4 km bred på bredeste sted. Jævn og lavtliggende, undergrund af kalkstensgrus og kalksten. To landingsbroer, Barakkebro og Lusebro.

Kalkstensbruddene, der toges i brug i midten af det 18. århundrede har i en årrække været ubenyttede. 1870 var der endnu tre stk.

Kalksten kunne ret hurtigt fås billigere fra Limhamn. Brydningen genoptoges 1918.

Om militærsporet har Kalkværket endvidere oplyst, at skinnevægten var 7-10 kg/m, samt at militæret i 1922 mod en årlig leje på 600 kr. fik tilladelse til at benytte kalkværkssporene.

Kalkværkssporene

Det er ikke muligt at fastslå, hvor tidligt, der har været sporkørt her, men det angives, at visse af kalkbruddene allerede omkring år 1900 blev opkøbt af tyske interesser og omdannet til betonstøberi. Der var da planer om at etablere bane i forbindelse hermed (militære formål?). Der har i dette århundrede været gravet kalk i 1918-19, 1932-33 samt muligt i 1934.

Allerede i 1918 var en del af militærets spor borte.

I den sidste runde af kalkbrydningen var det entreprenør K. Hindhede, der stod for arbejdet, og som selv lagde størstedelen af materiellet til.

Kalkværket havde da et 12 hk, oliefyret Orenstein & Koppel-loko samt en del skinner, vægt ca. 12 kg/m og en del ¼ m³ tipvogne. Kalk blev gravet i indtil ca. seks meters dybde, og sporet fra Barakkebro til værket var i brug.

Endvidere var der stikspor ned i graven, langs denne samt på tippen. Alle sporene er nu fjernet.

18.

I FÅ LINIER

Assens. – Assens Erhvervsråd med borgmester Thaysen i spidsen fører i øjeblik-

ket forhandlinger med DSBs områdechef om genoptagelse af persontrafikken på Assens-banen. Områdechef Gert Larsen anser det for muligt at etablere trafik med letbyggede tog og enmandsbetjening, skriver »Fyns Tidende«.

DSB rejser. – DSB Rejsebureau Nørre har tilrettelagt to rejser med kombineret fly/tog til Sibirien med afgang 19. maj og 1. september. Der besøges bl.a. Moskva, Novosibirsk, Irkutsk og Bratsk. Turene varer ti dage og koster 2.344 kr.

DSØ og SRØ. – To nye forkortelser for Øresundstrafikken. DSØ står for det danske DSB datterselskab A/S Øresund, og SRØ for det svenske rederiaktiebolaget Øresund.

Eskilstруп. – Her samler en 18-årig ung mand underskrifter som protest mod stationens omdannelse til trinbræt fra sommerkøreplanen den 3. juni.

Frederiksberg. – Vidste De, at Frederiksberg kommunes areal er af samme størrelse som Masnedø med sine 869 ha?

Gedser. – I et radiointerview den 28. februar udtalte generaldirektør Povl Hjelt, at man regner med fremgang for Gedser-Warnemünde overfarten, bl.a. som følge af anerkendelsen af DDR.

H-H tunnel. – DSB har beregnet, at en tunnel Helsingør-Helsingborg vil koste 920 mill. kr. Den danske udgift er beregnet til 270 mill. til tunnelen og 180 mill. til landtilslutning.

Jernbaneskolen har taget navneforandring til DSB skolen.

Jernbanemuseum. – Placeringen af jernbanemuseet ved Teknisk Museum i Helsingør må i første omgang anses for meget ringe, når Kulturministeriet ikke vil give tilskud dertil. DSB søger nu i stedet at indrette et midlertidigt museum i Odense, hvor det forventes påbegyndt i det nye finansår fra 1. april. Fra 125-års jubilæet har DSB 164.000 kr. i behold af gaver.

Herning

Vi handler i ...

DET BLAA HJØRNE
Jernbanegade 27 . Hjørring
Telefon 92 06 20

Kolonial – Vin – Tobak – Konserver
Bedst og billigst

Specialforretningen
med det store udvalg ...

BONBONNIEREN
BYENS CONFEKTURE CENTER
Strømgade 16 . Hjørring . Telf. 92 15 35
Stedet for lækkermunde – også for Dem

Vær moderigtig klædt
– i tøj fra ...

BARBA-RELLA
Østergade 54 . Hjørring
Telefon 92 48 50

»Bag den gode smag«

KURT CARLSSENS BAGERI
(Dinesens Eftf.)
Østergade 50 . Hjørring . Telf. 92 47 27
1. kl.s lækkert brød og kager
Bestillinger modtages gerne

Kollektiv trafik. – Trafikministeren vil på grundlag af en DSB rapport til næste folketingsssamling udarbejde lovforslag om kollektiv trafik i den samlede københavnske nærtrafik.

Køgebugtbanen. – I tiden fra banens åbning den 14. september til tællingen den 9. november havde den haft en stigning fra 240.000 rejsende til 252.000.

Køgebugtbanen. – De Samvirkende Danske Købmandsforeninger har sendt en protestskrivelse til handelsministeren i anledning af de nye Mini-markeder på Køgebugtbanen, som man mener påfører købmændene ublu konkurrence.

Køgebugtbanen. – Jordarbejdet på næste etape mod Hundie i parcel 45 (1 km) er udbudt i licitation.

Alt i tandteknik

Reparationer – Omstillinger og underføringer
Overenskomst med sygekasserne

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c . FA 880 - 839

***
damm
***
radio

ALBERTSLUND

64 70 88

Service: 64 79 52

Ålborg

NORVIN & LARSEN

Entreprenører
Entreprenørgården
Guldbæk pr. Godthåb
Telefon (08) 38 52 55
udfører arbejde for DSB

Ind til

SERVICENTER

ved Ib Simonsen
Jyllandsgade 22 - Ålborg - Tlf. 13 90 50
Stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres
NB. Autoudlejning af nye Volvo - WW

Dyrevenner glæd jer ...

LYKKES DYREHANDEL

ved Mona og Benny Lykke
Kastetvej 15 . Ålborg . Telf. 13 14 75
Ålborgs største udvalg i fugle,
fisk og planter m. m.
Vil De gøre lykke, så kig ind ...

Vi træffes kl. 9.00-17.00
undtagen lørdag

TANDEKNIK

PÅHLMAN HAFSTRØM
Algade 11 . Ålborg . Telf. 13 23 02

Forkort rejsen
med en lommeroman fra ...

RUTEBILSTATIONENS KIOSK

J. F. Kennedys Plads . Ålborg

Telefon 12 33 41

Aviser - uge- og månedsblade

Køb kun det bedste
- det gør vi ...

SLAGTER RIEHM'S EFTF.

L. Hylke Pedersen
Østerbro 74 . Ålborg . Telf. 13 47 53
1. kl.s kød, flæsk
samt hjemmelavet pålæg

Tag brød med hjem til kaffen fra ...

BRUUNs BAGERI

Rutebilstationen . Ålborg . Tlf. 12 74 20
Altid 1. kl.s lækkert brød og kager

Vi kører til ...

ANNEBERGVEJ AUTOOPRETNING

ved Søren Hoyer
Annebergvej 72 . Ålborg . Telf. 12 50 53
Karosseriarbejde - Opretning -
Rustskader - Undervognsbehand-
ling - Dinitrol

Lastvogne. - Der findes 63.400 lastvogne her i landet, hvoraf de 18.000 ejes af vognmænd. Resten er firmavogne.

Pristallet. - Reguleringspristallet for januar blev 113,8, hvilket udløste en dyrtidsportion ved 112,0 points. Der blev således 1,8 point til den næste dyrtidsportion til juli, hvor man forventer to nye portioner.

RESODAN. - Krav om stordrift i rejsebureaubranchen har medført, at DSB, Comus rejser, Folkeferie og det svenske bureau RESO har sluttet sig sammen i organisationen RESODAN.

Rødby Færge. - I sommeren 1973 vil der være fire todækkerfærger i drift på Rødby-Puttgarden overfarten, idet M/F Knudshoved som følge af tilgangen af den nye M/F Romsø til Store Bælt kan frigives fra denne overfart.

Indtil 15. april 1973 tilbyder DSB på Rødby-Puttgarden endags-billetter for en bil med fører plus tre passagerer til en rabatpris af 85,00 kroner.

Slagelse. - I Slagelse er man påbegyndt ombygning af spornettet, således at personførende tog mod København fremtidig vil afgå fra perron 1. Derved undgår passagererne de besværlige trapper. Perron 1 blev tidligere brugt til tog mod Næstved.

Svanemøllen. - Jordarbejdet m. v. ved Hareskovbanens tilslutning til nærtrafikken samt en ny Frihavnsbane er udbudt i licitation.

DSB søfart. - Sømandenes Forbund ønsker ny overenskomst med DSB, da man mener, at tjenestemandsansatte søfolk på DSB færgerne har væsentlig bedre forhold end de øvrige matroser.

Udvidelser. - Ingeniørfirmaet Monberg & Thorsen har udvidet sin maskinhal i Erritsø med en svejsehal og værkstedsbygning på 1.200 m². Desuden er der opført kontor- og velfærdsbygninger. Der beskæftiges her ca. 200 mand.

Fra februar-dagbogen

1. - Hjemmemarkedsordningens ophør gjorde, at mælkepriserne steg med 50 øre pr. liter, smør 2 kr. pr. kg. I den anledning arrangeredes protesttog til statsministeren med krav om afskaffelse af moms på fødevarer. Partiet SF bragte samme krav frem i folketinget. Regerin-

gen lovede i stedet at fremsætte forslag om udbetaling af kompensation til lavtlønnede og pensionister på 43 kr. årlig.

1. - I anledning af, at landbrugsminister Ib Frederiksen på et ministermøde i EF havde tiltrådt en overenskomst, hvor prisen på dansk bacon i England var blevet langt mindre end ventet, brugte folketinget en hel dag til at fastsætte regler for fremtidig repræsentation ved ministermøder i EF.

1. - Fh. radiatorrådsformand Peder Nørgaard, 1953-67, er død, 77 år. Han var broder til nuværende markedsminister Ivar Nørgaard.

1. - Fh. trafikminister Gunnar Larsen, 1940-47, i de vanskelige år under den tyske besættelse, er død 71 år gammel. Han gjorde sig særlig bemærket, da han i 1940 knækkede spaden, da han skulle foretage det første spadestik til Fugleflugtslinien i Rødby.

9. - Ca. 1.000 medarbejdere ved Danmarks Radio nedlagde i dag arbejdet i anledning af den spareplan regeringen havde forlangt af DR. Udsendelserne i radio og TV opretholdtes af det faste personale.

13. - Grundet mange landes store støtteopkøb af amerikanske dollars i den forløbne uge, er valutahandelen suspenderet på de fleste landes banker hele verden over.

14. - De strejkende radio- og TV-medarbejdere genoptog i dag arbejdet.

14. - Den amerikanske dollar devaluere- des med 10%. Svenske kroner og finske mark devalueres med 5%. Tyskland, Norge og Danmark fortsatte med uændrede valutakurser.

16. - Januarpristallet udløste en ny dyrtidsportion, der for tjenestemændenes vedkommende udbetales pr. 1. april.

17. - Overenskomstudvalgenes arbejde er i dag brudt sammen, og forligsmanden meddelte parterne, at da de var så langt fra hinanden, så han ingen mulighed for at fremsætte et mæglingforslag.

14. - En 16-årig skoleelev, der natten til den 24. vendte hjem fra en skolefest, blev på overskæringen i Hornbæk påkørt af motortoget. På hospitalet i Helsingør måtte man amputere hans ene fod og nogle fingre.

28. - Togtrafikken var i dag standset over hele England, hvor lokoførerne havde etableret en 24-timers strejke som protest mod regeringens lønstoppolitik.

Også i denne måned udeblev årstidens vintervej. Med temperaturer omkring frysepunktet, forekom så godt som ingen trafikhindringer.

-bro.

ERINDRES DET . . .

For 50 år siden . . . marts 1923

Man regner med at spisevogne fra den 1. juni vil blive indsat i ekspres-togene på den østjyske længdebane. Vognene vil løbe i togene mellem Århus og Tinglev.

Trustrup-Ebeltoftbanen har store økonomiske vanskeligheder at kæmpe med. Man vil nu lukke landstationerne om søndagen, hvorved man kan spare en afløsningsassistent.

Den 13. ds. skete en alvorlig afsporing på Vejle st. På grund af et fejlagtigt sporskifte. Lokoføreren på et tog fra syd bemærkede fejlen og bremsede kraftigt, men lokoet tændte med stor kraft mod en tankvogn og væltede om på siden og blev svært beskadiget. Ingen mennesker kom noget til, men den materielle skade er stor.

Jernbane-Bladet

5. årgang . . . marts 1948

Om aftenen den 3., kl. 20.05, skete et alvorligt togsammenstød 100 m fra Glostrup st. To godstog, et fra godsbanegården og et fra Roskilde, tændte sammen. Uheldet bevirkede, at al fjerntrafik til og fra København blev afbrudt. Uheldet skyldtes, at lokoføreren på toget fra Roskilde på grund af tåge overså et stopsignal. Den materielle skade er betydelig.

Ved 6-tiden den 6. skete en så alvorlig togafsporing på Tommerup st., at begge hovedspor blev spærret. Uheldet skyldtes, at der blev skiftet spor for tidligt under et godstog, der var under ud-kørsel fra stationen. Fire vogne blev afsporet.

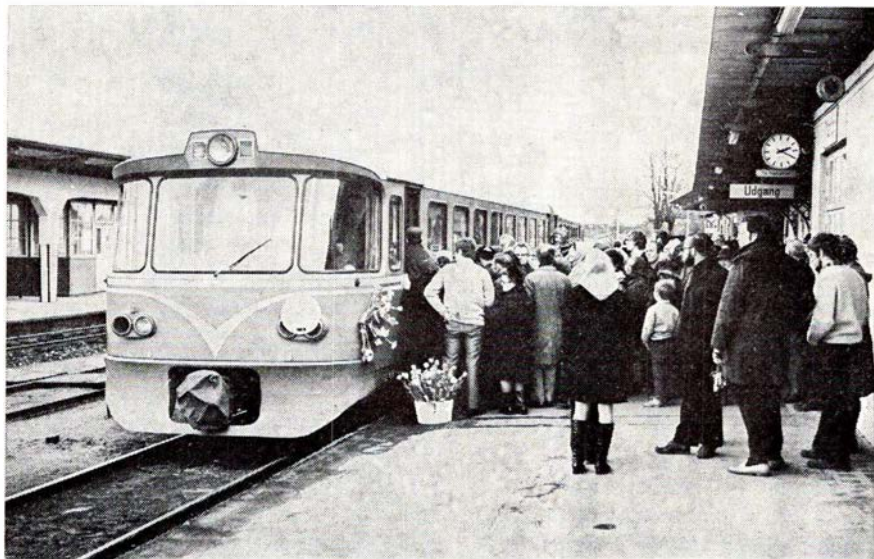
DSBs omtrent 10.000 ekstraarbejdere vil fra den 1. april få mere i løn, lovede generaldirektøren på et møde i jernbanearbejdernes fagforening.

A/S Slangerupbanen slutter og opløses. De private aktionærer får ca. 30% for deres aktier, når staten overtager banen fra 1. april.

Gdr E. Terkelsen fik ret da han sagde: om det så skal blive en tredive års krig, skal togene ikke komme til at standse ved Emdrup station.

Redaktøren af *Møens Dagblad* skrev: at Kalvehavebanen var ved at blive en morsomhed. Bortset fra de ulykker, der sker på banens overskæringer, er jeg ved at være ked af banen! (?)

PRIVATBANENYT

Tilstromning til LJ blomstertog på Maribo st. Foto »tl«.

Ålborg

Luxus-bil til
mini pris!
LADA

Gert Jørgensen
Automobiler
Hadsundv.75 Aalborg
Tlf. 124688

Skalborg

TANDLÆGER

ELLEN og JØRGEN THOLSTRUP

Lindborgvej 91, Skalborg. Tlf. 182270
(Bonderupgård)

Konsultation: Kl. 9-17, lørdag kl. 10-12

Frederikshavn

Når det gælder TV - RADIO
BÄNDOPTAGERE - STEREO
- så gå til . . .

DANA RADIO

Byens Hi-Fi center

Søndergade 126 . Frederikshavn
Telefon 42 53 63

Kjellerup

Hvorfor give mere - når De kan få
HØJ KVALITET til en LAV PRIS . . .

KH

FYRINGSOLIE

Telefon (06) 66 70 96

Ester Hansen . Demstrup . Kjellerup

Ikast

Specialforretningen med
det førende udvalg i ungt tøj . . .

»FREDERIK«

Strøget 46 . Ikast . Telefon 15 34 25

Århus

TANDLÆGE JØRGEN BRAUN

J. Juel Jepsens eftf.

Rådhuspladsen 3 . Århus . Tlf. 12 56 07

Konsultation kl. 9-12 og 13.30-17

Vi handler i ...

» E K K O «

Vin- og Tobaksforretning

ved M. Christensen og G. Laursen

Tamperdalsvej 1 . Århus . Tlf. 16 44 46

Stort udvalg i tobakker - cigarer - plber

Vine og spirituousa - Ekstrafin kaffe

»DERES BAGER ....«

H. C.s BAGERI

Rosenkrantzgade 19, Århus. Tlf. 137301

Altid 1. kl.s lækkert brød og kager

Købmand E. BACHMANN

Sønderport 1, Århus - Tlf. 14 22 47

Alt i 1. kl.s kolonial - konserver - vine
spirituousa samt dybfrost

NB. Prøv vor ekstrafine KAFFE

Det store udvalg i moderne
kvalitetsmøbler finder man hos

HAMMER's EFTF. A/S

Badstuegade 20 - Århus - Tlf. 13 39 52

Vort speciale: Alt i afsyrede egemøbler

Følg »Gulfstrømmen« til ...

GULF service

ved P. Sandgaard

Brendstrupvej 33 . Århus

benzin - olie - vask - smøring

samt stort udvalg i autoudstyr

Quick-service udføres

Vi kører til ....

MOBIL SERVICE

Randersvej 80 - Århus - Tlf. 16 87 04

Benzin - Olie - Vask - Smøring - Quick-

service - Spec.: Dæk i anerkendte

mærker med 20 pct. rabat - gratis

montering og afbalancering

TOBAKSFORRETNINGEN

ved M. Wenstrup

Skovvejen 48 . Århus . Tlf. 13 22 13

Alt i tobak - vine - spirituousa

Stort udvalg i rygeartikler

Kør til specialværkstedet og få
foretaget garanti-rustbeskyttelse
med tectyl efter ML-metoden
og FDMs forskrifter ...

CAR PROTECT

ved Torben Johansen

Nørrebrogade 22-26 . Århus . 13 48 96

NB. Specielt tørreanlæg som tørrer

Deres vogn totalt

Vi handler i ...

STERNERS BAGERI

Chr. Købkesgade 25 . Århus

Telefon 12 20 53

Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager

Bestillinger modtages gerne

Åben søn- og helligdage

Det førende udvalg i pelsværk
finder man hos ...

A/S KIRSTEN NICKELSEN

BUNTMAGERI OG PELSHANDEL

Søndergade 51 . Århus . Tlf. 12 58 02

Bag den gode smag ...

RØNNS BAGERI

Rosenkrantzgade 19 . Århus

Telefon 13 73 01

Altid 1. kl.s lækkert brød og kager

Når det gælder sport, fiskeri og
campingartikler - så går vi til ...

Hjørnet af Frederiks Alle'
og Banegaardsgade
Tlf. (06) 13 00 56

Byens eleganteste køkkenudstilling

køkkenmiljø

ved Bent Ole Winther

Sdr. Allé 12 . Århus . Tlf. 12 21 57

Eneforh. af det exclusive

poggenpohl køkkenprogram

Når det gælder
fod- og skønhedspleje anbefales ...

Salon BENTE

ved Bente Jensen

eksam. fodplejer

Randersvej 104 . Århus . Tlf. 16 26 86

Ny EL-installatør

TH. KRYGER

aut. elektroinstallatør - Samsings eftf.

Tjørnegade 5 - Århus - Telf. 16 48 67

Aften: 26 18 46

Tilbuds- og regningsarbejde samt alt

indenfor reparationer udføres

NB. Projektering eller teknisk rådgiv-

ning som service

Vi kører til ....

ESSO SERVICENTER

Skanderborgvej 39 (ved Ridehallen)

Telefon 14 06 16 - Århus

Benzin - olieskift - vask - smøring

samt stort udvalg i autoudstyr

HUSK ...!

1. kl.s tæppe- og polsterarbejde

udføres til fornuftige priser hos ...

KNUD KJÆR

Rosensgade 28 . Århus . Tlf. 12 17 02

Privat 24 17 02

Tag brødet med hjem til kaffen fra

STADION BAGERIET

ved Søren Søndergaard

Stadion Allé 14 . Århus . Tlf. 12 80 80

Altid 1. kl.s lækkert brød og kager

Bestilling modtages gerne

Glarmester E. Christensens Eftf.

ved Egon Petersen

Klostergade 32 . Århus . Tlf. 12 56 05

Alt i glarmesterarbejde, glas, bygnings-

glas, blyruder, autoruder m. m.

Se godt - se godt ud
i MODERNE BRILLER fra ...

JØRN FILTENBERG OPTIK

Optometrist - Specialoptiker

Banegårdsplads 16 (ved SAS) . Århus

Telefon 13 77 22

Radio- og TV-service, så ring til ...

AD RADIO - TV

Telefon 13 85 28

Tal med vort værksted om tilbud

på reparation og antennearbejde.

20% rabat til pensionister, stadig

6 mdr.s garanti.

Med blomstertog på Lolland

Lørdag den 10. februar havde Dansk Blomsterhandler Forening, Gartnerforeningen og GASA i samarbejde arrangeret et blomstertog tværs over Lolland. Man havde simpelt hen lejet et lynettog af Lollandsbanen og på festlig vis udsmykket dette med en udsøgt flora af flotte blomsterarrangementer.

Toget udgik fra Nykøbing Fl. ved middagstid og havde planmæssigt ophold på alle stationer indtil Nakskov. Overalt delte man blomster ud til alle voksne og balloner og æbler til børnene. Andelsbanken havde engageret børnesangeren Peter Vesth til at underholde de mange fremmødte, som stod i lange køer for at komme ind og se udstillingen.

Arrangementet må absolut siges at være en stor succes. Det var måske en idé at satse lidt på den slags arrangementer fra banernes side. Bl. a. var det morsomt at høre, at mange tilskuere udtrykte overraskelse over at se, at banen havde så moderne materiel. Det var tydeligvis mange år siden, de havde kørt med toget. Så her var en lejlighed til at reklamere lidt for jernbanen samtidig.

-tl-

NYT FRA UDENLANDSKE BANER

Vesttyskland. – Den 7. juli 1977 skal den store nye rangerbanegård Hamburg-Maschen være færdig til ibrugtagning. Det vil da have været nøjagtig syv år at om danne de 3,5 mill. kvadratmeter sump til en af Europas mest moderne rangerbanegårde.

Sverige. – Europas største jernbanefærgen, den svenske »Götaland«, der bygges på Nakskov Skibsværft, er den 16. marts begyndt prøvesejladserne. Færgen har fem jernbanespor og er beregnet til at sejle på overfarten mellem Trelleborg og Sassnitz. En søsterfærgen, »Svealand«, skal senere på året leveres til Lion Ferry AB, men chartres af SJ, ligeledes til Trelleborg-Sassnitz.

FRA KLUBBERNE

Dansk Jernbane-Klub

Søndag den 29. april ordinær generalforsamling i »Karnappen«, Niels Hemmingsensgade 10, København.

Onsdag den 4. april kl. 20 foredrag i

»Karnappen«, Niels Hemmingsensgade 10. Emne: Ny design i DSB.

DSB Skytteforening, København

Der er nu ved medlemmernes hjælp installeret centralvarme i træningslokalet i kælderen i Godspalæet på Kalvebod brygge, hvor der i øjeblikket indtil den 30. marts skydes til Danmarksmesterskabet.

Jernbanehistorisk Selskab. DMJ

Torsdag den 29. marts kl. 19.30 foredrag ved Ole Faurhøj i Godsbanegårdens administrationsbygning, Bernstorffsgade 48¹.

Der er også her ved hjælp af foreningens medlemmer installeret centralvarme i foreningens mødelokale i Godspalæet.

Udflugtsarrangement på VLTJ lørdag-søndag 7.-8. april 1973

Kolding Lokomotiv Klub arrangerer udflugt med damploko nr. 6 på Vemb-Lemvig-Thyborøn Jernbane søndag den 8. april 1973.

Tider: Lemvig afg. kl. 8.50 – Vemb kl. 9.30-10.30 – Thyborøn kl. 13.15-13.50 – Lemvig ank. kl. 15.40.

Pris for deltagelse kr. 45,00.

Beløbet kan betales på turen.

Lørdag den 7. april arrangerer nogle af klubbens medlemmer følgende udflugter med motormateriel på VLTJ:

Kl. 8.30: Kørsel på Lemvig havnebane med skinnebus.

Kl. 9.00: Tur med M 2 Lemvig-Vemb og retur.

Kl. 13.15: Tur med M 5 Lemvig-Thyborøn og retur.

Pris for deltagelse i to sidstnævnte ture er hhv. 23,00 og 27,00 kr. Disse beløb kan også betales på turen.

Yderligere oplysninger, bl. a. om ud- og hjemrejse, fås hos klubbens kasserer, Steen Pedersen, på telefon (01) 95 37 58 (bedst hverdage efter kl. 17.30).

FOTOHOBBY

Læg med skarpheden

En filmscene er rigtig optaget, når den har dybde, dvs. forgrund, motiv og baggrund. Vigtigt er frem for alt forgrunden. Brug f.eks. et træ, et stakit, en bil eller andet egnet, der får billedet til at virke flerdimensionalt. De fleste småfilmere stiler efter, at alt i billedet skal være knivskarpt, og det er også muligt med moderne objektiver. Det er

dog ikke altid givet, at det giver de bedste virkninger, så derfor dette tip: Læg med skarpheden.

Det er naturligvis nødvendigt, at kameraet har de tekniske forudsætninger, der i dette tilfælde betyder: skarphedsindstilling gennem søgerbilledet (som f. eks. på Eumigs kameraer Viennette 5 og Viennette 8). Er denne forudsætning til stede, har De to muligheder for variationer:

Holstebro

L A D E N I HOLSTEBRO

(byens selskabslokale)

Større og mindre selskaber modtages
Velegnet til generalforsamlinger,
møder, udstillinger m.m.

Indhent tilbud

TELEFON 42 26 76

Lizzy Andersen

Stedet for moderne hårpleje ...

SALON IRENE

ved Lena Oehlenschläger
Viborgvej 13, Holstebro. Telf. 42 23 42
1. kl.s individuel behandling udføres

Langå

TANDLÆGERNE

HELLE og PER GÖTZSCHE

Bredgade 2 . Langå . Telf. 46 15 25

SPAREKASSEN

FOR LANGÅA OG OMEGN

Bredgade . Telefon (06) 46 13 22

Mandag-onsdag 9.30-15.30

Torsdag og fredag 9.30-15 og 16-17.30

Filialer: Stevnstrup-Torup

Århus og omegn

**KØB SKO
TIL GROSSISTPRISER ...**

KLOSTERPORT 4 . ÅRHUS

Stereo – Hi-Fi – TV – Båndoptagere
i de førende mærker ...

FJERNSYNS-SERVICE

Jægergårdsgade 102-104 . Århus
Telefon 13 26 57

Garanti på alt nyt 12 mdr. – gælder også lørdag-søndag. – NB. Vi har stadig dag-aften service og rykker ud omgående – alle dage til hverdagspriser.

Vi kører til ...

MOBIL service

ved Torben Arent

Edwin Rahrsvej 32 . Brabrand

Telefon 26 27 94

Benzin – olie – vask – smøring – quick-service – dæk- og batteriservice i de anerkendte mærker

Vi handler i ...

»**DELIKATESSEN**«

Silkeborgvej 257 . Åbyhøj

Telefon 15 70 89

Alt i 1. kl.s kød, flæsk samt hjemmelavet pålæg og salater

»Bag den gode smag«

BISGAARDS BAGERI

Hj. Rosenvangs Allé/Oddervej . Højbjerg

Telefon 27 01 55

1. kl.s lækkert brød og kager

Åbent søndag – mandag lukket

»Bag den gode smag«

HASLE BAGERI

ved Niels Thuesen

Viborgvej 139 – Hasle – Tlf. 15 60 62

1. kl.s lækkert brød og kager

Det store udvalg i fugle – fisk – bure – akvarier samt tilbehør – så

Norsgades Fugleforretning

Norsgade 14 – Århus – Telf. 13 83 44
NB. Prøv vor fine frøblandinger samt rene frøsorter

DET STORE UDVALG i kjoler – bluser nederdele – trikotage finder vi hos

bonita

Stjernepladsen

Århus . Tlf. 16 74 18

Viby J.

HENNING A. SCHMIDT

Tandlæge B. J. Willumsens efft.

Torvet 4 . Viby J. . Telf. 14 16 18

Konsultation 8-12 og 13.30-17

Lørdag lukket

**ORMSLEV AUTOVÆRKSTED
OG AUTOLAKERING**

ved Kaj Slot og Børge Skjoldborg

Ormslevvej 413 . Viby

Telefon 28 10 20 og 28 10 40

Autoreparationer – Opretning –

Pladearbejde samt autolakering

udføres på alle vognmærker

NB. Lakering: mellemstor vogn

f. eks. VW kr. 500 – Garanti på lak 2 år

Grenå

Det førende udvalg i
MODERNE GARDINER
finder man hos ...

Det store udvalg i chokolade
og konfekturer, finder De hos ...

MUSSE KONFEKTURE

Lillegade 11 . Grenå . Tlf. 32 04 37

Speciale: Forh. af gaveæsker

fra Kathrine Andersens efft.

Silkeborg

Vi anbefaler et besøg i den
nyrestaurerede

Banegårdsrestauration

v/ Ole Berg Borregaard

Silkeborg – Telefon 82 77 01

Silkeborg

SILKEBORG SPAREKASSE

Telefon (06) 82 52 66 – Postgiro 78 63
Mandag, tirsdag og onsdag 9.30-16.00
Torsdag 9.30-17.00
Fredag 9.30-17.00 og 18.00-19.30

DORTHE KOLONIAL

ved Dorthe Gammelgaard

Jernbanevej 35 – Silkeborg

Alt i kolonial – konserves – vine –
spirituosa samt tobaksvarer ...

Prøv vor ekstrafine kaffe

Telefon 82 14 55

Vejen til bedre service ...

BP service

ved H. E. Husted

Borgergade 71 . Silkeborg

Telefon 82 46 61

benzin – olie – vask – smøring

quick-service

»Bag den gode smag«

SKJOLDS BAGERI

Sanatorievej 14 – Silkeborg

Telefon 82 09 42

Altid 1. kl.s lækkert brød og kager

Åben til 6.30 – også søndag

– Køb kun det bedste – det gør vi!

Slagtermester F. HVIIDBERG

Århusvej 35 . Silkeborg

Telefon 82 17 72

Alt i 1. kl.s kød, flæsk samt

hjemmelavet pålæg og salater

Er De lækkersulten, så husk ...

»**GRILLEN**«

Borgergade 18 . Silkeborg . Tlf. 82 75 02

Alt i grill-specialiteter som:

Kyllinger – Forårsruller – Bøfsandwich

Hot dogs – Pommes frites m. m.

Skanderborg

Tandlæge

PER KRÜGER

Tandlæge Haagens Efft.

Adelgade 128 . Skanderborg

Telefon 52 00 76

Konsultation efter aftale

Det store udvalg i legetøj
samt gaveartikler – finder De hos ...

»**TANTE LILLI**«

Adelgade 64 . Skanderborg

Telefon 52 05 62

1. Ønsker man den størst mulige skarphed i forgrunden af billedet, stilles skarpt i søgerbilledet på noget i forgrunden, f. eks. et par blomster. Baggrunden bliver så uskarp, og den ønskede effekt er opnået.

2. De har stillet skarpt på forgrunden. Mens kameraet snurrer, flyttes skarpheden til motivet. Man starter altså med, at motivet er uskarpt, men under optagelsen flyttes skarpheden fra forgrunden hen til det centrale i optagelsen. Sådan leg med skarpheden er mest virkningsfuld, hvis man holder objektivet på televirkning, altså med den lange brændvidde. Et eksempel: en ung pige filmes foran en blomstrende busk. I starten lægges skarpheden på blomsterne, og i baggrunden anes kun noget »tåget« i farver, men så flyttes skarpheden. Blomsterne bliver nu »tågede«, og i stedet træder frem på lærredet: den unge piges ansigt. En overraskende effekt, som man efter nogle få forsøg vil vide at mestre med det resultat, at filmen blive endnu bedre. Endnu mere kunstneriske og professionelle i udførelsen.

Med »Makro-zoom« åbner sig en helt ny verden for filmamatøren

Eumig Viennette 8 afprøvet af den østrigske ekspert dr. Gert Isert.

8-tallet bag Eumig Viennette kendetegner ganske simpelt, at der er tale om et ottedobbelt zoom-objektiv med lysstyrke 1:1,8 og »vandring« fra 7 til 56 mm. Dog er dette objektiv mere end et almindeligt varioobjektiv, idet makro-zoomen åbner helt nye muligheder. Filmer man ved Viennette 8, kan man optage emner, der kun er 11 millimeter borte fra den forreste linse i objektivet! Det svarer til et areal på 20×15 mm, hvilket er mindre end et almindeligt frimærke. Ved gengivelsen på skærmen er her tale om en enorm forstørrelse.

Makro-muligheden åbner en helt fantastisk verden for den idérige amatør, og hans publikum vil uden tvivl imponeres og begejstres. Makro-kameraet går på opdagelse på steder, hvor normalt kun yderst kompliceret udstyr er nødvendigt for at kunne gengive tingene.

Makro-zoom giver overraskelser og oplevelser

Med Viennette 8 kan man yderligere zoome, mens man filmer med makro-indstillingen, og derigennem yderligere øge effekten af super-næroptagelser. Det betyder ganske simpelt, at man fra et fast kamerastandpunkt trinløst kan

zoome sig ind til de mindste detaljer – og i ét zoom! Hvilke filmtekniske muligheder åbner ikke dette! Allerede i drejebogen kan man arbejde med disse muligheder, som før kun var mulige i fantasien. Drøm er blevet til virkelighed.

Makro-zoom i praksis

En filmamatør interesserer sig uden tvivl mere for realiteter end for drømmerier. Zoom-turen fra »uendeligt« og ned til 11 mm fra forreste linse er en fascinerende oplevelse, og det ikke mindst, fordi turen kan gøres uden pludselige uskarpheder. Under hele turen følger skarpheden med, hvis der da ellers er indstillet korrekt fra starten. Talrige forsøg med sådanne opgaver har givet fremragende resultater.

Man kan også zoome den anden vej. Et eksempel: Publikum ser på lærredet et billede fra et frimærke. Man er sikker på, at det er gengivelsen af et maleri af en kendt kunstner, men pludselig starter zoomningen, og først kommer frimærkets perforation til syne i billedfeltet, og efterhånden ses hele siden i frimærkekataloget. Også med denne slags optagelser er der foretaget utallige resultatrige forsøg.

(fortsættes)

Vis hele Danmark hvad De kan med Agfacolor CT 18 og Agfachrome Professional

Vær med i denne landsomfattende fotokonkurrence. De bedste dias vil i 1974 blive mangfoldiggjort som plakat - over hele Danmark.

Når De næste gang alligevel skal ha' en ny rulle CT 18 eller Agfachrome Professional, så husk at få konkurrencebetingelserne med hjem.

AGFA-GEVAERT

Fredericia

Det betaler sig at købe ind hos ...

E-K MARKED

Vesterbrogade 30 . Fredericia
Telefon 92 63 24

Besøg specialforretningen
indenfor radio, TV, båndoptagere samt
radiotelefon

Vesterbrogade 46 - Fredericia
Telefon 92 05 18

Når det gælder sy- og strikkemaskiner
går man til ...

Prinsessegade 35 . Fredericia
Telefon 92 58 06

Gør en god handel -
De er i centrum hos ....

Vendersgade 18 - Fredericia
Telefon 92 34 68
Kjoler - Konfektion

KETTYS BLOMSTER & KERAMIK

Hjørnet af Danmarksgade/Bjerggade
Fredericia . Tlf. 92 04 39

Alt i kranser - Eget kransbeholderi
Alt ordnes vedrørende begravelser
Leverandør til Statsbanerne

Der er Dalsogas til ethvert formål

ved K. Andersen
Taulov . Telefon 56 21 42

SLAGTERMESTER PER LUND

Kongensgade 74 . Fredericia
Telefon 92 12 81

1. kl.s kød, flæsk samt
hjemmelavet pålæg og salater
NB. Vi salter og røger for Dem
fra dag til dag

Briller køber vi hos ...

Danmarksgade 20
7000 FREDERICIA-Tlf. (05)9246 30

Centret for moderne optik

Ind til ...

CHEVRON service
ved Hardy Christensen
Egeskovvej 105, Fredericia
Telefon 92 39 27

Benzin - Olie - Vask - Smøring
Alt i autotilbehør
Quick service udføres

Vi handler i

MEJERIUDSALGET

ved R. Jensen

Vesterbrogade 44, Fredericia, tlf. 921035
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter, kolonial-
varer, øl, sodavand og tobaksvarer

Stedet, hvor man køber
MODERNE BOLIGTEXTILER ....

GARDIN HJØRNET

ved E. D. Madsen

Danmarksgade 6 - Fredericia
Telefon 92 73 83

Vi tager mål - klipper - syr og mon-
terer for Dem

Vi kører til ....

TEXACO SERVICE

ved Einar Jensen

Vejlevej - Fredericia - Telf. 92 58 48

Benzin, olie, vask, smøring samt
autoudstyr - Quick-service udføres
Åbent kl. 7-23 - søndag kl. 8-23

TV HUSET

Vasegården . Fredericia . Tlf. 92 44 68
Stort udvalg indenfor RADIO - TV -
BÅNDOPTAGERE - KASSETTESYSTEM
samt de mere avancerede systemer

Alt i årstidens friske fiskesorter
- så gå til ...

NØRREBROS FISKEHANDEL

ved K. Feltendahl

Nørrebrogade 17 . Fredericia
Telefon 92 73 90

Ind til

ESSO SERVICE

ved E. Haudrum

Vejlevej - Fredericia - Tlf. 92 55 60
Benzin, olie, vask, smøring, autorepara-
tioner samt Quick-service udføres
Undervognsrensning og -behandling

Køb brød med hjem til kaffen fra ...

NIC. CHRISTENSEN

BAGERI OG CONDITORI

Danmarksgade 1 . Telefon 92 02 20
FILIAL:
Rahbecksvej 6 . Telf. 92 01 20

Hvorfor give mere, når De kan få
høj kvalitet til lav pris ...

KH Fyringsolie

Telefon 92 67 60

F. D. VASK

Vendersgade 63 . Fredericia
Telefon 92 11 55

Nummeret for moderne tøjhygiejne
Såvel vask som kemisk rens og pres
NB. Vi henter og bringer gerne

Velkommen i ...

SVENDs BOLIGCENTER A/S
Vejlevej 101, Fredericia. Tlf. 92 66 66
Kvalitetsmøbler og tæpper i stort udv.

Ungdommelige FRUEKJOLER
til rimelige priser ...

KJOLEHUSET

M. Drasbek

På Vesterbro . Fredericia . Tlf. 92 31 40
- God smag koster ikke mere -

Stedet for moderne hårpleje ...

Salon NEFERTETÉ

ved Kerry Anker Olsen

Ansgarvej 15 . Fredericia
Telefon 92 73 32

Såvel dame- som herreklipning udføres

ANDELSBANKEN

A. m. b. A.

FREDERICIA AFDELING
Danmarksgade 14
SKANSEPARK AFDELING
Skansevej 50

Virklund

Vi kører til ...

VIRKLUND AUTOOPRETNING

ved Bo Kragh

Borghøjvej 2 . Virklund . Telf. 93 64 12

1. kl.s autoopretning samt pladearbejde udføres på samtlige vognmærker med faglig garanti

PERSONALIA

Trustrup

Stationsmester P. E. G. Schmidt, Pindstrup, 17. lrm., er forflyttet til Trustrup st.

Nivå

Stationsmester R. Michelsen, Flemløse, 15. lrm., er forfremmet til stmst. ved Nivå st., 20. lrm., hvor stmst. S. A. A. Jakobsen er død (54 år).

Ulfborg

Stationsmester J. S. Kanstrup, Odde-sund, 13. lrm., er forfremmet til stmst. ved Ulfborg st., 17. lrm.

Afsked e. ans. p. gr. af alder

Stationsforstander G. H. Petersen,

Vordingborg fra 1965, 70 år.

Stationsforstander E. L. Ravn,

Ordrup fra 1964, 67 år.

Godsekspeditør C. G. Olesen,

Vejen fra 1962, 70 år.

DØDSFALD

Kontorchef E. D. L. V. Nielsen,
fh. Personafregn., Sølvgade, 90 år.

Rangermester M. H. Dalager,
fh. Nyborg, 89.

Stationsbetjent K. V. A. Dyrkilde
fh. Helsingør G, 79.

Gustav Szameitat
fh. stationsforstander
Grossenbrode Kai, 77.

Togfører J. P. Hansen,
fh. Fredericia, 76.

Lokofører S. R. Thomasen
fh. Struer, 75.

Depotbetjent K. J. Nielsen,
Århus, 55.

BOGHJØRNET

Spektrum

I Paperbacksserien er udkommet »Endestation Mord« af Maj Sjöwall og Per Wahlöö. Som vanligt er det en vel-skrevet politiroman de to forfattere har komponeret. Der er ikke mange forfattere, der kan beskrive kriminal-politiets arbejde – deres tankevirksomhed og deres mentalitet så virkeligheds-tro som Maj Sjöwall og Per Wahlöö. I »Endestation Mord«, der er mere spændende end flere af forgængerne fra samme forfattere, bliver otte mennesker myrdet i en bus, og én er dødeligt såret. Martin Beck og hans stab har overhovedet ingen spor at gå efter, ikke en gang et motiv. Blandt de myrde-de er en politimand, der tilsyneladende blot er ude i privat ærinde, men det er også kun tilsyneladende. Gennem et enormt tålmodighedsarbejde lykkedes det til sidst at indkredse morderen.

238 sider, kr. 17,75.

*

I samme serie er udsendt »Eddie Coyles venner«. Denne roman handler om gangstere i Guds eget land. Til en begyndelse virker den lidt rodet, men hen ad vejen klares begreberne, og man får et tydeligt billede af forbryderverdenen, af forbrydernes sprog og deres »moral«-begreber og deres indbyrdes justits. Handlingen er koncentreret om våbensalg og bankrøveri. Der er også lidt stikkervirksomhed, eller måske er det denne virksomhed, der skal ses som det væsentlige motiv. »Eddie Coyles venner« er skrevet af en jurist, der kender sit stof fra internt arbejde, så det er muligt at angiveriet er sat i høj-sædet. Men dette kan læserne selv be-dømme.

168 sider, kr. 17,75.

v. j.

British Railways Locomotives

Ca. 400 sider, ill. Ca. kr. 25,00.

Det er en fuldstændig fortegnelse over britiske damploko, og må som sådan siges specielt at have interesse for den

Kolding

Tandlæge E. DAL

har overtaget

tandlæge Altenburgs praksis

Slotsgade 9 . Kolding

Telefon 52 00 56

»Bag den gode smag«

KLOSTERGADES

HJEMMEBAGERI

ved Ove Hansen

Klostergade 6 . Kolding . Tlf. 52 39 90

Specialitet:

Alt i formkager – sønderjysk rugbrød

Esbjerg

Esbjerg og Omegns

Sparekasse

Esbjerg

Den bedste service får vi hos ...

ESSO service

ved mekaniker Henning Petersen

Strandby Kirkevej 216 . Esbjerg

Telefon 13 41 02

Stort udvalg i autoudstyr samt tilbehør 1. kl.s autoreparationer og pladearbejde udføres med faglig garanti til rimelige priser

Forkort rejsen

med en lommeroman fra

JERNE KIOSKEN

Skolebakken 130 . Esbjerg . Tlf. 12 30 91

Aviser, uge- og månedsblade
samt tobaksvarer

**husholdningsgas
autogas
industrigas**

8220 BRABRAND . TELEFON (06) 26 04 00
LØGSTØR - VEJEN - ODENSE - NÆSTVED

-tal med

det betaler sig...

DALLS

HERREMAGASIN

Bredgade 29-33 . Herning
HERREHABITTER
Specialitet: topmærket Sterling
Kamgarn - Twist - Trevira

Nyd en god kop kaffe
mens De venter

RUTEBILSTATIONENS KIOSK OG CAFETERIA

ved Henry Pedersen . Herning
Aviser - tobak - chokolade - pølser
Hot-dogs

Vi handler i . . . .

MEJERIUDSALGET

ved Aagaard Olesen
Søndergade 34, Herning. Tlf. 12 06 77
1. kl.s mejeriprodukter - lækkert brød
og kager, kolonialvarer samt øl og vand

Forkort rejsen
med en lommeroman fra

NØRREPORT KIOSK

ved Johs. Nielsen
H. C. Ørstedsvvej 42 . Herning
Telefon 12 17 18
Aviser - uge- og månedsblade
samt papirartikler

TERMORUDER - BLYRUDER -
INDRAMNING . . .

Glarmester Ole Ardal Simonsen
Ny Møllevej 5 . Herning
Telefon 22 11 70

Termoruder i standardmål
haves på lager
Åbningstilbud: Blyruder ÷ 10% rabat

Vi handler i . . .

BREDGADES KIOSK

ved Yrsa og Jørgen Josiassen
Bredgade 14 . Herning . Tlf. 12 03 52
Udenlandske tidsskrifter - aviser -
uge- og månedsblade samt stort
udvalg i billiggøber - telegrammer
- papirartikler

TOFTEMARK FOTO

ved Mona Hermansen
Sjællandsgade 4, Herning. Tlf. 12 43 65
Finere portrætfotografering

NYT SNIT - moderne behandling i
LOKA-SALONEN
ved Lone Thorson og Karin Larsen
Østergade 35 - Herning. - Tlf. 22 16 50
- hvor kvaliteten er i toppen
NB. Også åbent mandag formiddag

Vi spiser på . . .

TOUT PRÉT

ved Meta og Magnus Østergård
Østergade 18 . Herning . Telf. 12 30 08
Et godt madsted til rimelige priser

Køb kun det bedste - det gør vi . . .

Slagtermester HANS IBSEN

Viborgvej 12 . Herning . Tlf. 12 15 59
1. kl.s kød, flæsk samt
hjemmelavet pålæg og viktualier
NB. Smørrebrød såvel daglig
som selskabssmørrebrød

Fodtøj for hele familien
- så gå til . . .

REMO SKO

ved E. Hamborg
Sandagervej 2 . Herning . Telf. 12 41 30
Kvalitetsfodtøj til fornuftige priser

Først med det sidste nye til de mindste

(lige ved Silkeborgvej)

Kvaliteten i højsædet hos . . .

SINGER SYMASKINER

ved Jørgen Brøcker
Østergade . Herning . Tlf. 12 61 77
- og her får De
det bedste byttetilbud

Tapetsalg til fabrikspriser . . .

HERNING TAPETLAGER

G1. Landevej 155 . Herning
Telefon 12 95 19
Torvegade 21 . Brande
Specialforretningen
med det førende udvalg

HORSENS SMØRREBRØD

ved
smørrebrødsjomfru Bente Godttfredsen
og kok Jens Erik Godttfredsen
Løvenørnsgade 44 . Telefon 62 52 62
God daglig madpakke
samt lækkert selskabssmørrebrød
til priser fra kr. 2,60
Mand.-onsd. 6-18 - torsd.-fred. 6-22
- lørdag 11.30-22 - søndag 17-22

Vor dækeksperter er . . .

Stort udvalg i radial- og diagonaldæk
samt helgummierede tyske slidbane-
dæk - hjulafbalancering og dækafret-
ning på moderne apparatur.
NB. Specialrabat til etatens folk

Centralvarme - dampanlæg - vand-,
gas-, sanitet- og blikkenslagerarbejde
- så . . .

G. DALHOFF KNUDSEN

ingeniør m. af i.
K. V. Kochs Eftf.
Kattesund 12 . Horsens . Tlf. 62 27 00
Tilbud og overslag gives uden forb.

Vi handler i . . .

Beringgårdens Smørrebrød

ved Bertha L. Hansen
Kongensgade 10 . Horsens . Tlf. 62 22 77
God daglig madpakke - lækkert sel-
skabssmørrebrød samt anretninger
leveres overalt

Vær moderigtig klædt
i tøj fra . . .

LUDVIG

Jessensgade 5 . Horsens. Tlf. 62 08 10

Det store udvalg i kvalitetsmøbler
finder man hos . . .

HORSENS MØBELLAGER

Smedegade 31-33 . Horsens
Telefon 62 61 62

NB. Til funktionærer ydes
15% kontantabat

Det store udvalg i
STEREO - RADIO - TV samt
BÄNDOPTAGERE finder De hos . . .

BYENS RADIO

ved Max Christensen
Smedegade 61 . Horsens . Tlf. 62 11 59

Engine 6000

110 sider, ill. Ca. kr. 34,00
David & Charles (Holdings) Ltd.,
South Devon House,
Newton Abbot, Devon

Der er i tidernes løb skrevet mange bøger om lokomotiver, og de har som regel beskæftiget sig med genren i almindelighed eller blot en bestemt type loko. Denne bog handler imidlertid om et helt specifikt loko, nr. 6000, også kendt under navnet King Georg V. Før loket overhovedet havde kørt på de engelske baner blev det skilt ad i adskillige dele og sendt til USA, hvor det kørte en serie præsentationsture og gjorde stor lykke. Nu er maskinen på museum, og alligevel var det i 1971 påny ude at køre. Se det er en maskine.

Unsere Schwarzwaldbahn

180 sider, ill. Ca. kr. 40,00
Rösler + Zimmer Verlag, Augsburg

Der er jubilæum i luften omkring den berømte Schwarzwald-bahn, måske det vanskeligste stykke bane at bygge i Tyskland og rigeligt på højde med de oplevelser, de østrigske og schweiziske baner giver turisten. Bogen fortæller i mange billeder og lidt tekst om denne bane, dens tilblivelse og status i dag, en oplevelse at kende dette næste gang eller første gang De kører på sporene gennem bl. a. den berømte tunnel.

Schunalspur zwischen Vogesen und Schwarzwald

250 sider, ill. Ca. kr. 50,00
Repro-Druck Bahnmayer,
Weissensteiner Strasse 58,
Schwäbisch Gmünd.

Tyske smalsporbaner lever den dag i dag, og mange steder betyder de overordentligt meget for den lokale trafik, især i bjergrige egne. Det er morsomt at læse om disse småbaner, som har deres helt egen art og historie, og har levet deres helt eget liv uden skelen til de store kollegers måde at køre – ikke særligt godt – på.

Der er især en hel serie dejlige gamle billeder i bogen, som gør den til noget ud over det almindelige.

Dampftriebwagen und Gepäcklokomotiven

Ill. Ca. kr. 30,00

Sammenbygning af loko (af eller med damp) og personvogn eller godsvogn er nok ret almindeligt i almindelighed, men trods dette findes adskillige typer, der i tidens løb med større eller mindre held har trafikeret i de europæiske lande. Bogen giver – så vidt vides – en nogenlunde fuldstændig redegørelse for disse »sager«, og det bliver alt i alt en interessant historie, omend der er lagt mere vægt på nøjtheden end på underholdningsværdien.

Louisville & Nashville Railroad

572 sider, ill. Ca. kr. 80,00.
The Macmillan Company,
866 3rd Ave, New York 10022

Louisville & Nashville er ikke en af de ældste amerikanske jernbaner, men det er til gengæld en af de mange, der løber gennem det spændende Syden, som har set så mange romantiske og spændende begivenheder. Banens historie er i sig selv spændende, og tekst suppleret af mange gode sort/hvide illustrationer giver en spændende beretning om jernbanepionerer i et land, som greb sagen helt anderledes an end vi i Europa, på mange måder mere professionelt, på mange måder særdeles amatøragtigt.

Die Blühzeit der Dampfeisenbahnen

180 sider, ill. Ca. kr. 38,00
Orell Füssli Verlag,
Nüscherstrasse 22, CH-Zürich

Dampens gyldne og sidste tid kunne være titlen over denne bog, som behandler tiden 1920-1940. Efter denne tid er dampen de fleste steder holdt kunstigt i ånde af krig, manglende økonomiske muligheder eller forældede administrationer, som ikke i tide har indset nødvendigheden af det nye. Billederne er tegnede og i dejlige farver, mange af dem af en sådan kvalitet at blot formatet afholder en fra at lade dem indramme og komme på væggen til pynt og glæde.

jas.

BOR DE I ODENSE?

så aflæg **TEKNISK BOGHANDEL** et besøg. Vi har altid stort udvalg i hobbybøger om jernbaner, skibe, flyvemaskiner og biler. Desuden skaffer vi gerne udenlandske bøger – og da vi selv importerer, gør vi det hurtigt og billigt.

TEKNISK BOGHANDEL – Odense Teknikum
Niels Bohrs Allé 11 . 5000 Odense . Telefon (09) 11 75 49
Åbent daglig 9-16 – lørdag 9-12.30
Frier som Teknikum

Horsens

JASON

ALT I LÆDERVARER

Søndergade 44 . Horsens . Tlf. 62 47 48

LYSET

EL-INSTALLATIONSFORRETNING

ved E. Køpke Sørensen

Kongensgade 8 . Horsens . Tlf. 62 59 87

Alt indenfor moderne belysninger
samt el-installationer udføres
Batterier og ledninger til høreapparater

Vejle

Specialforretningen
med det førende udvalg ...

TÆPPE-FORUM

Borgvold 6 . Dæmningen 24 . Vejle

Telefon 83 03 83

DERES LAVPRIS-TÆPPEMARKED

VEJLE KARROSSERIFABRIK og AUTOOPRETNING

Frederikshøjvej . Vejle . Telf. 82 24 88

Spec.: Personvognsopretning

Ind til ...

INDBO

Hvass' Eftf.

Grønnegade 12 . Vejle . Tlf. 82 01 77

LIDO Salonen

ved Marie Nielsen

Fredericiavej 88 . Mølholm . Tlf. 82 44 10

Alt indenfor moderne hårpleje –
permanent – mini vague – toning
– vandondulation samt klipning

Vor leverandør er ...

TEJNEN SMØRREBRØD

ved Grethe Jacobsen

Dæmningen . Vejle . Tlf. 83 00 35

Lækkert selskabssmørrebrød
samt anretninger leveres på bestilling
Husk god daglig madpakke

MARTS-JOURNALEN

For alle med bureaukratisk selvbeherskelse

*Her er den glade reportage
med solskin i spalterne*

Fjernskriveren har meddelt

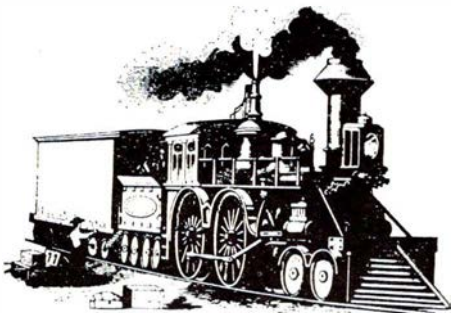
På Nordisk Råds møde i Oslo drøftede man en fælles nordisk ægteskabslovgivning. Det endte som sædvanlig med skilsmisse.

★★★

Morsingboerne har ikke glemt DSB. Man vil i Nykøbing M opføre et nyt sygehus, og så kan DSB få det gamle til en dækmole for DSB-færgen fra Glyngøre.

★★★

I et dagblads læserbrevkasse genoplives den gamle kritik af ordet rejsehjemmel. Der opfordres til forslag om et andet navn. Men hvorfor nu det? Når vi har det almindeligt brugte ord billet. Ingen af togtjenestens personale vil dog bede om at se de rejsendes rejsehjemmel. Retskrivningsordbogen skriver: Billet – fra fransk billet diminutiv af billa, bulla, segl eller kapsel med skrift. Det kan næsten ikke være finere, så lad os fortsat bruge ordet billet, det ved alle hvad er.

En håndsækning ved falderebet

– Kommer det tog mon ikke snart – jeg er virkelig meget bange for at gå her muttersalene på denne øde og halvmørke perron! sagde hun til den forbi-passerende jernbanemand, der var for hjemadgående.

– Joh, det kommer jo da inden så længe, men bange behøver De da ikke at være – for hvad?

– Mon ikke! – Jeg mødte da hende på vejen en meget skummel person – og han ved sikkert, at jeg går her – alene!

– Håhh! – Det har været grisehandler Jensen – og rigtig nok – han luder for tiden lidt forover, fordi han grubler og spekulerer, formedelst at der er prisvrøvl i svineopdrættet!

– Jamen, jeg er alligevel meget, meget bange nu, da stationen er lukket og slukket – her er jo uhyggeligt!

– Nå! – han var beslutsom i replikken. – Må jeg se Deres højre hånd! – Knyt den! – Ja, det er dårligt – så forstår jeg bedre Deres angst – der må den tommeltot slet ikke sidde, for ved et stød med bare en lille smule punch, vil den uvægerligt forstuve – og De er nonkombattant! – Næh, sådan – dér – har den sin plads – kan De ikke mærke, at den nu sidder rigtig! – Og så er der knoerne – for De har vel ikke et knojern? – Nå, ikke, nej – men så skal de bruge de to første, altså pege- og langefingerens kno – lægge en god portion af legemsvægten over i stødet, der skal føres lynhurtigt – og så lige som en pil – og ramme præcis der på kæbevinklen, som i fag- og lægesproget kaldes sinus caroticus – og så er han slået ud! – Hvis han nu ikke lige akkurat er faldet så han generer sporet – så lad ham bare ligge – man skal ikke gøre for megen stads ud af den slags! – Nogle af dem kommer måske også til sig selv igen – men ikke dem alle – og det er da også ligegyldigt – ikke sandt?

– Se, nu kan jeg mærke, at De er beroliget, så nu fortsætter jeg min vandring, siger godnat og ønsker Dem en rigtig god rejse!

plebis.

Ak, Caroline, ak!

Om mælkeprisen – kun et råd, jeg ved: Skift hunden ud – og hold en ged!

Kosttilskud af metaller gør underværker

Derfor: Spis fisk – men fra Øresund – så får De det hele!

Dag og dåd er kæmperim

Jarl – hin gamle – sad i hallen, hærdebred og gal i skrallen. Hvorfor mon så ond i svær'n, jo, han vil hen i Ensom gamles Værn!

Ingen god garanti

– Ja, her Olsen, sagde købmanden. Jeg tvivler ikke om, at deres check er i orden, men jeg har ingen tiltro til Deres bank!

Smagen er ikke ens

– Har De Arme Riddere?
– Nej, ikke i dag, men De kan få Fedtegrever.

Ang. tandlæger

Odense kommune har opslået en ledig stilling som overtandlæge.

– Hvad så med de, der skal have ordnet undertænder?

– Det ordner alle de andre tandlæger.

– ? ? ? ?

– Ja, undertandlægerne!

Hold dig i form

De, der ikke mere kan tåle kaffe, men trænger til en forfriskning først på eftermiddagen, kan erstatte kaffen med et armbad, som man let kan tage ved en vaskekumme.

Sundhedsbladet.

På sessionen

– Jeg får sådan en voldsom hjertebanken når jeg går op ad trapper.

– Spiller ingen rolle. De fleste krige foregår i gulvhøjde!

Badesæson

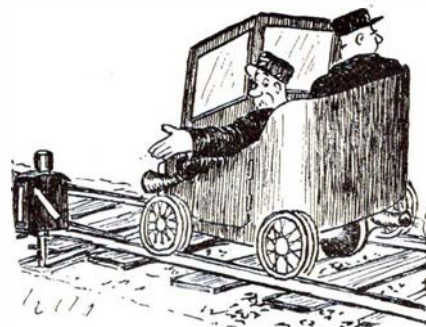
– Hvad tror De Deres mor ville sige dersom hun så Dem i den badedragt?

– Hun ville blive meget vred, da det er hendes badedragt jeg har på!

Det var den gang

– Mærkværdigt, sagde den unge mand – før i tiden rødmede de unge piger, når de skammede sig. Nu skammer de sig, når de rødmer.

– og så var der tandlægen, der gik til biddet ...

På gensyn!

Randers

Vi anbefaler et besøg på den nyrestaurerede

D S B RESTAURANT

Randers

Et hurtigt spisested i hyggelige omgivelser

Ny vært: **Haubarth Johansen**

Jernbanens vognmand

M. O. MARKUSSENS EFTF.

ved Knud Thomsen

Godsekspeditionen - Randers

Telefon 42 05 80

Følg GULFSTRØMMEN til ...

GULF service

ved R. Sollok Mortensen

Strømmen 26 . Randers . Tlf. 42 30 04

Benzin - Olieskift - Smøring

Autoudstyr - Quick-vask

Autoreparationer udføres

Ind til ...

ESSO SERVICENTER

ved Kurt Jørgensen

Århusvej 96 - Randers - Tlf. 42 32 63

Benzin - olie - vask - smøring - auto-

udstyr - Quick-service udføres - Selv-

vask i automat eller egne båse

Velkommen i ...

PULTERKAMMERET

Århusvej 2 A (bag Skanse-bio)

Telefon 43 32 63 - Randers

Køb - salg - bytte af alle effekter

Seperat udstilling af malerier

En god gaveidé

- et ur fra ...

UR-SERVICE

ved F. H. Christensen

Rådhusstorvet 2 . Randers . Tlf. 43 29 90

Uforbindende tilbud gives

på reparationer

Den personlige gave finder De hos ...

EIGIL NØHR

GULD - JUVELER

Rådhusstorvet 6, Randers. Tlf. 43 33 10

NB. Håndarbejde fremstillet på eget værksted

Stedet for moderne hårpleje ...

ROTHMANNs DAMESALON

ved Bodil Østergaard

Nyvej 21 . Randers . Tlf. 42 28 87

1. kl.s. individuel hårpleje udføres

Tank op hos ...

MOBIL SERVICE

ved Kristian Lauest

Århusvej 79 - Randers - Tlf. 42 97 56

Stort udvalg i autoudstyr. Dæk- og

batteriservice samt quick-service udf.

NB. Husk kiosken med chokolade, is

tobaksvarer og blade

»HUNDESALONEN«

ved Lise Madsen

Rosengade 2 . Randers . Tlf. 43 06 55

1. kl.s trimning - klipning og bad

Daglig dyrlægevagt

Åbent fra 8-15 - Lørdag lukket

Specialforretningen med det førende udvalg i autoudstyr ...

AUTO-MAGASINET

ved L. Spange

Kirkegade 13 . Randers . Tlf. 42 63 08

NB. Overtræk og måtter

til samtlige bilmærker -

Til hverdag som til fest anbefales

»TOP SMØRREBRØD«

ved Ketty Fisker Pedersen

Vestergade 24 . Randers . Tlf. 43 45 45

God daglig madpakke - Lækkert

selskabssmørrebrød samt anretninger

leveres på bestilling

Specialforretningen med det store udvalg ...

GARN-NYT

Kirkegade 18 - Randers - Tlf. 42 21 12

Alt indenfor de førende garnkvaliteter

lynlåse - tråd samt tilbehør

Vi handler i ...

VESTERBRO KIOSKEN

ved Sv. E. Gårdsdal

Jyllandsgade 13 Randers - Tlf. 42 65 77

Aviser, uge- og månedblade samt

stort udvalg i papirvarer og telegram-

mer. - Tobaksvarer og chokolade

Brødet til kaffen køber vi hos

Vesterbros Wienerbageri

ved K. E. Nielsen

Sennelsgade 6, Randers, tlf. 42 05 38

Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager

Viborg

NY TANDTEKNIK!

INGER GRØN NIELSEN

eksam. tandtekniker

Samsøvej 1 . Viborg . Tlf. 62 45 30

Konsultation kl. 9-17. Lørdag lukket

Viborg

Vi anbefaler den nye

FOD- og SKØNHEDSPLEJE

ved fru Faarvang Olsen

Ibsgade 51 - Viborg - Tlf. 62 01 25

Behandlinger udføres såvel på klinikken

som hjemme hos Dem

Når det gælder RADIO - TV
BÅNDOPTAGERE - så gå til

RADIO - SPECIA LISTEN

ved Leif Frydendahl

Ll. Sct. Hansgade 12 . Viborg

Telefon 62 04 06

Stort udvalg i de førende mærker ...

SALG - SERVICE - REPARATION

Når det gælder moderne belysning
samt el-artikler, går vi til ...

»EL-HJØRNET«

ved Finn Jørgensen

Dalbergsgade 4 . Viborg . Tlf. 62 14 60

Alt el-arbejde udføres.

Tilbud og overslag gives

Struer

Tag brød med hjem til kaffen
fra ...

LINDEROTHs BAGERI

Danmarksgade 13 . Struer . Tlf. 85 09 08

1. kl.s lækkert brød og kager

Spec.: Sukkerfri bagværk

NB. Nu også åbent søndag kl. 7-14

DÆK DEM IND HOS BÆK

STRUER SLIDBANEFABRIK

ved Villy Bæk

Strandvejen 51 Struer . Tlf. 85 02 90

Slidbanedæk og nye dæk i alle stør.

Gratis montering og afbalancering

Vinderup

Høj kvalitet til lav pris ...

FYRINGSOLIE

Vinderup depot ved A. B. Knudsen

Telefon 44 00 10

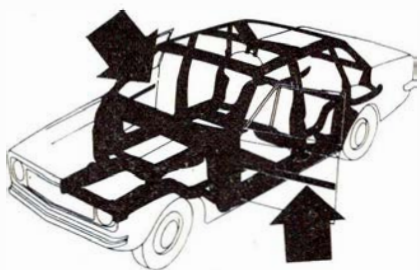
- ikke blot olien,
men selve prisen luner ...

Rammen om familiens liv.

Selv om man kører nok så fornuftigt, er der altid en risiko ved at køre bil. Der er jo andre biler på vejene – og der er mange, der tager chancer.

Derfor har Volvo lagt en ramme for sine biler, der giver størst mulig sikkerhed, hvis uheldet skulle være ude.

For- og bagparti er bygget, så bilerne kan køre direkte ind i en betonmur med 80 km i timen – uden at passagerkabinen beskadiges.

Kabinen er konstrueret, så bilerne kan tåle at rulle rundt – uden at deformeres væsentligt.

Dørlåsene er udformet, så dørene ikke kan springe op – selv ved en kraftig kollision.

Og dørene er forstærket, så en Volvo tilmed er modstandsdygtig overfor en påkørsel fra siden.

Dertil kommer, at Volvo har en motor med højt drejningsmoment, der giver kvikke, sikre overhalinger – og en undervogn, der kan klare hurtige undvigelse-

sesmanøvrer. Plus at Volvo har et bremsesystem, der hører til de allermost sikre i verden.

Sådan er en Volvo primært bygget til at kunne klare de krav, som trafikken stiller i dag. Og de krav, som De stiller, når De skal ud at køre med familien.

For eksempel er der heller ingen problemer med at køre langt i en Volvo. Hele familien sidder godt.

Forsæderne er individuelt indstillelige. Bagsædet har en kraftig polstring, der støtter, så ungerne ikke bliver trætte, fordi de sidder og synker sammen i en forkert stilling. Og varme- og ventilationssystemet er termostatstyret, så det altid sørger for en behagelig temperatur – overalt i bilen.

På samme måde er der tænkt grundigt på økonomien i en Volvo. Den er simpelthen bygget til at blive brugt – og det får De bevis for, når De ser på brugtvognsprisen.

Men det er kun nogle af grundene til, at så mange har valgt at lade Volvo være rammen om deres families liv på landevejene.

VOLVO